

تصویر ابو عبد الرحمن الکوردی

کیمیای کوردی

محمد احمد قادر دهلوی

فاضل امین رشید

کردوویانہ

بہ

کوردی

چاپخانہ ی توفیقی سہرکھوتن

کیمیای

پیشہ ساری پودیت

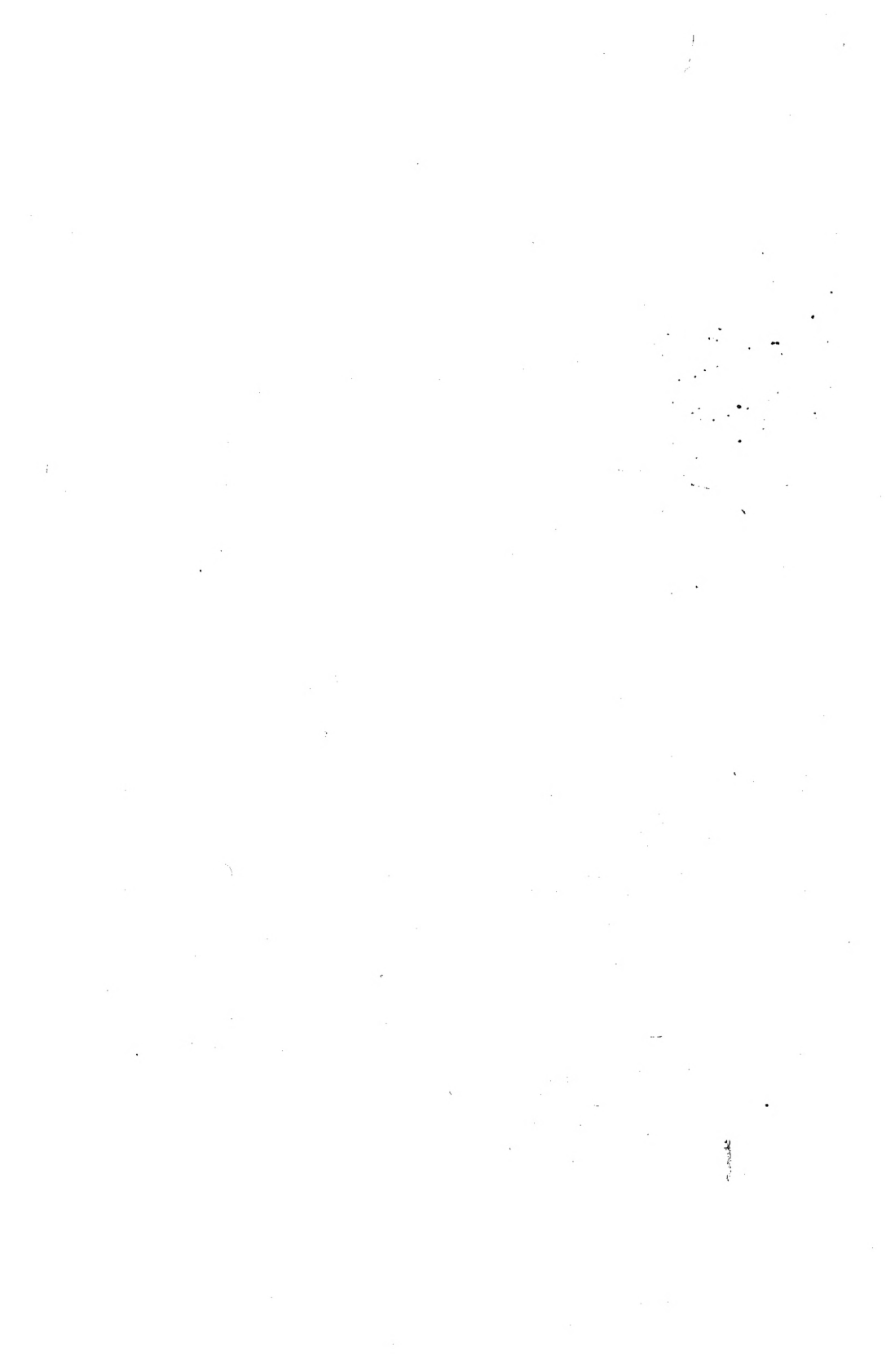
وہ گہرائی لے رہی ہے وہ

محمد احمد قادر دہلوی فاضل امین رشید

ماہی چاندانہ و سی پاریزراوہ

۱۹۸۸

چاپخانہ سی سہ رکتہ و تن

پیشه کی . .

خوینهری بهر یز

ئەم پەرتووکی لەبەر دەست دایە دەق گۆرینی ئەوپەرتووکی بە کە بە ناوی «الکیمیاء السحرية» یە مامۆستا شا کرخە فاجی کە بە چاپی گەیان دوو و بلاوی کوڤۆتەووە . کە زۆر بە کەلک و بە نرخە لە ژانی روژانەدا . بە پێویست زانی قوتاییانی گورد و ئەو کە سەندەیی کە کەلیا گەری بە زانیستی یەکی پێویست دەزانن کەلک لەم پەرتووکی وەرگرتن . بۆیە ئەگەر کەلک فاضل امین . گۆریمانە سەر زمانێ شیری کوردی بەلگۆ کە لێتێک زۆر ینت یان گەم لە کتێبخانەی زانستی کوردی پێ بکاتەووە .

بە هیوای ئەوێ کە کەسانی تر بەرەمەمی بە کەلک ئێستە کاپتەر ، ئا جرای زانستی نە تە وە کەمان روشن تریست .

ئێتر سەرکەوتن بۆ هەموو دڵسۆزیکی گەلە کەمان داوا کاوم .

مامۆستا

محمد احمد قادر دەلتوی

به شی به که م

مراست

۱- نه لبرين کریم روئی سهر

۶۵۰ سم^۳ ده کاته بطاک

۲۵ گم

۵ گم

۱۵۰ سم^۲

۲ سم^۳

پارافین

میو

بؤراکس

ٹاو

بۆتیککی خوش

ٹاماده کردن

۱/ میوه که له گهل پارافینه کهدا ده خریته سهر ئاگر بهردهوام تیک دهدریت تا دهتویتهوه

۲/ بؤراکسه که ده کړیته ئاوی گهرمهوه تیک دهدریت تا دهتویتهوه

۳/ ئاگره که ده لادیریت له گیراوکان تا سارد ده بیتهوه له پاشان گیراوهی بؤراکسه که ده کړیته

گیراوهی یه کهم (گیراوهی میو و پارافین) ورده ورده له گهل تیکدانی بهردهوام دا.

۴/ دواى ته وایوونی تیک دانه که بۆنه خوشه کهی تیکه له ده کړیت.

۲- روئی قزلول کردن

ٹاو

۲۰۰ سم^۳

۵ سم^۳

۳۰ گم

۱۰ گم

ئیسپرئو

هاراوهی که یه

رهنگیک که له ئاودا بتویتهوه

۱) که تیره که له سهر ئاگر گهرم ده کړیت و له هیله کیکی کون ورد دهدریت

۲) ئاوه که گهرم ده کړیت و ورد ورد که تیره کهی تی ده کړیت و بهردهوام تیک دهدریت.

۳) ئیسپرئو رهنگه کهی پیکهوه تی ده کړیت.

۴) برنکی کهم له بۆنی خوشی تی ده کړیت له گهل رۆنه کهدا به باشی تیک دهدریت.

۳- رۆنی دهمو چاو

پارافین

میوی ههنگوین

ٹاو

بؤراکس

بۆتیککی خوش

ٹاماده کردن

ٹاماده کردنی ئهم رۆنه وهك ٹاماده کردنی روئی سهره که وایه که میوه که له پارافینه کهدا و

بوارگمه که له ئاوی گهرم دا ده تولیترتهوه و تیکه له یه کتر ده کرین و بونه خوشه که ی تی ده کریت .

۴ - کره ی دهه و چاوی بووک «سپاوا»

پارافین ۱۴۰ سم^۳

میو ۴۰ گم

قاو ۷۰ سم^۳

بورا کس ۲۰ گم

ئوکسیدی خارسین ۵ گم پیشی دهوتریت تۆنای سپی - zno

بۆنیککی خوش ۲ گم

ئاماده کردن

ئاماده کردنی ئەم کریمه وهك ئاماده کردنی گۆلدریم وایه که له ژماره (۳) دا باسی کراود تهنه نهوه نه بی که دووایی ئوکسیدی خارسینه که ی تی ده کریت و تیک ده دریت . ئەم کریمه پیست سپی ده کات وه نه گهر و یسترا تۆزیک رهنگی سووری تی ده کریت (رهنگیک که له ئاوا بتوتهوه) بو نهوه ی رهنگه سپی به که سووریت .

۵ - ئاوی کۆلۆنیا

کهولی ئەمبیلی شهست (سپرتو) ۴۰۰ سم^۳

گولاو ۲ سم^۳

رۆنی گۆله پوته قال ۲ سم^۳

دارچینی ۱ سم^۳

رۆنی میخهك ۱ سم^۳

گولاوی یاسه مین ۲ سم^۳

Mgco₃

کاربوناتی مهگنسیوم ۲ گم

هاریاوهی کتیره ۱ گم

ئاماده کردن

(۱) که تیره کهو کابوناتی (مهگنسیوم) ه که و بو نه کان تیکه له ده کریت و چاک تیک ده دریت .

(۲) ههمو ماده کانی پیشو ده کریت کهولی ئەئیلیه کهوهو ده کریت شوشه به کهوه و سه ری قایم داده خریت داده نریت بو ماوهی ههفتهیهك ، لهو ماوهیه دا چهند جاریك بشلقیزیت .

(۳) له دوا ی ههفته که گیراوه که په لوکه ده پالیوریت که نهو پالاوته به ماده ی کۆلۆنیا که به .

۶ - كۆلۈنباي ريش تاشين
كهولى ئەئىلى خەست ۳۰۰سم^۲

ئاو ۲سم^۲

بۇن ۵سم^۲

كاربوناتى مەگنېسىوم ۱گم $MgCO_3$

كەتېرە ۵ر۰گم

ئامادەكردن

ئامادەكردنى ئەم مادەيە وەك ئامادەكردنى ئاوى كۆلۈنبا كە وايە كە لە پېش ئەمەدا باسى
كراوہ بەوہى بۇنەكەو كەتېرەكەو (كاربوناتى مەگنېسىوم)ە كە تېكەلى كھول و ئاوەكە
دەكرىت بۇ ماوہى ھەفتەيەك دادەنرىت لەناو شوشەدا لە دوايدا دەپالتيورىت.
(بۇنە خۇشەكەش چاك وايە رۇنى گولەباخ وەيا رۇنى گولە پرتەقال يېت وەيا ھەردووكيان
بە تېكەل)

۷ - بۇيەى نى نۆك

سليولىد ۲۵ر۰گم

ئەستون ۱۰۰سم^۲

كەتېرەى ھارار ۲گم

رەنگ ۱ر۰گم

ئامادەكردن

ئەگەر مادەى سليولىد دەست نەكەوت ئەوا رېنگەى ئامادەكردنى ئەوہە فليميكى
سېنەما بکەينە تۇزى ئاوەوہ بۇ ماوہى (۱۰ دەقيقە) يېكولتېن لە پاشان مادە زەشەكەى لى
دەكەينەوہ بە ھوى گوتزانى ريش تاشينەوہ، دادەنرىت تا ووشك دەيئەوہ بەمە مادەى
سليولىدمان دەست دەكەويت كە باغەيەكى سېيە.

بە مەقسەت سليولىدەكە ورد دەكەين و تېكەل بە ئەستونى ناو شوشەكە دەكرىت ئنجا
ھار اوہى كەتېرەكەى تى دەكرىت سەرى دادەخرىت بۇ ماوہى سەعائىك رادەوہ شيرىت بۇ
ماوہى رۇزىك دادەنرىت و رۇزى دووہم بە ھەمان شېوہ بۇ ماوہى كاژىرىك رادەوہ شيرىت
دادەنرىت بۇ رۇزى دووہم بە ھەمان شېوہ بۇ مادەى كاژىرىك رادەوہ شيرىت دادەنرىت بۇ
رۇزى سىيەم بە ھەمان شېوہ تا گېراوہيەكى خەستى چوون يەك مان دەست دەكەويت وە بۇ
رۇزىكى تر دادەنرىت بۇ ئەوہى ھەرچى خلتەى نەتواوہى تىدايىت بىشپىت ئنجا
ئەوگېراوہيەى لە سەرو نىشتوكەوہيە جيا دەكرىتەوہو دەكرىتە شوشەيەكى ترەوہ ، وەئەيىت

ئاگادارى ئەۋەبىن بۇ ماۋەبەكى زۆر سەرى شوشەكە بەتاك نەمىنئەۋە . چۈنكى ئەسپۈنەكە بە زوۋى دەيىت بە ھەلم لەبەر ئەۋەى مادەبەكى پەرش بوۋە (مىتاپىر) .

بۇ رەنگ كىردى گىراۋەكە بەكك لەم رىگايانە بەكار دەھىن .

۱) كارمىن ۋەيا ئەۋسېن بەرەنگى سۈر رەنگ دەيىت .

۲) ھاراۋە قەلەمى مۇر (كۇيا) بەرەنگى ئەر خەۋانى رەنگ دەيىت .

۳) كارمىن ۋ ھاراۋە قەلەمى مۇر بەرەنگى سۈرىكى تىر رەنگ دەيىت .

۴) ھاراۋە بىرۈن بەرەنگى ئالتۇن رەنگ دەيىت .

۵) ھاراۋە ئەلەمنىوم بەرەنگى زىۋى رەنگ دەيىت .

لە دۋاى رەنگ كىردن دەكرىتە شوشەى فلچە دارەۋە ۋ سەرى قام دەكرىت .

كەلە شوشە گەۋرەكەۋە دەكرىتە شوشەى بىچۈكەۋە رەخەنى بەكار ناھىرىت .

۸ - لاپەرى بۆيەى نىنۆك

بۇ لىكرىنەۋەى بۆيەى نىنۆك مادەى ئەسپۈن بە تەنيا بە كاردىت .

۹ - بۆيەى لىۋو

مىۋى سېى ۲۷ گىم

مۇم ۲۷ غىم

رۇنى پارافىن ۲۸ سم^۳

ھاراۋەى كارمىن ۵ گىم (بۇ دەرەبەكى سۈرە)

بۆيىكى رۇنى ۵۰ گىم

ئامادە كىردن -

كارمىنەكە لە گەل تۈزىك پارافىن تىك دەدرىت ئىجا پارافىنە ماۋەكەى تىكەل دەكرىت ۋ

مىۋەكان دەتۈنرىتەۋە تىكەلى تىكەلاۋەكە دەكرىت لە پىش ئەۋەى رەق يىت دەتۈنرىت لە

قالى تايەتېدا دابىرىت .

۱۰ - بۆيەى بىرۈ رەش كىردن

۱/ گىراۋەى شل -

ھاراۋەى مەرەكەبى چىنى ۲۰ گىم

سرىش ۰۲ گىم

گولۋى گولە پىرتەقال ۲۰۰ سم^۳

بۇن ۰۲ گىم

ئامادە كىردن

مەرەكەب و سىرئەتە ورد دەكرىت و گوللوى گولە پرتەقالەكەى لە گەل بۆنەكەدا تى دەكرىت
 بۆ ماوەيەك رادەو شىئىرىت تاتەواو تىكەل دەيىت .
 ۲/ ئەگەر بەشپۆەى قەلەم بىت

مىوى سىي ۵۴ گم
 پارافىن ۷۵ سم^۳
 مۆم ۵۵ گم

تەنى ۵ غم (رەشى مەنجەل وەيا ھىسى مەنجەل سووتووى ئەگرووزى ئوتومبىل)
 ئامادە كىردن

سووتوكە لە گەل تۆزىك پارافىندا دەتۆنرىتەو و ئىنجا پارافىنە ماوەكەى تى دەكرىت و
 مۆمەكە دەكرىتە قاپكەو لەسەر ئاگر دادەنرىت تادەتۆنرىتەو و تىكە لاوەكەى پىشوو لە گەل
 بۆنەكەدا تى دەكرىت و بۆ ماوەيەك رادەو شىئىرىت لە پىش ئەوەى رەق بىت دەكرىتە قالدەو .
 ۱۱ - رۆنى برژانگ

تەنى ۵ گم
 سابوون ۴۵ گم
 ئا ۵ سم^۳

ئامادە كىردن

سابوون و ئاوەكە دەكرىتە قاپكەو لەسەر ئاگر دادەنرىت تا سابوونەكە رەوان دەيىت
 ئىنجا وردە وردە تەنى يەكەى تى دەكرىت تابه شپۆەى ستوونى (عمودى بچووكى لى دىت ،
 بە كاردىت بۆ برژانگ رەش كىردن بە ھۆى فلچەى تەرەو .
 ۱۲ - گىراو يەك بۆ عازەبە لا بردن

كاربوناتى سۇدىوم ۵ گم
 گلسىرىن ۱۵ سم^۳
 گوللۇ ۵۰۰ سم^۳
 ترشى بۆرىك ۲ گم

ئامادە كىردن

ھەموو ئەو مادانە دەكرىتە شووشەيەكەو و سەرى شووشەكە دادەخرىت بۆماوەى
 ھەفتەيەك دادەنرىت لە دوايدا دەپالئۆرىت و دەتوانرىت بەكار بېئىرىت بەوەى دەم و چاوەكە
 بە سابوون دەشۆرىت تۆزىك لەو گىراو يە دەكرىتە سەر دەست و شوپنى عازەبەكەى
 پى دەشپىلرىت لە رۆژنىكىدا دوو جار .

۱۳ - گبراوہیک بۆ بهیژ کردنی مووی سەر

رۆن گەرچەك ۳سم^۳
كهول ی ئەئیلی ۱۲۰ سم^۳
ههراوهی خهرته له ۵ گم
بۆن ۲ سم^۳

ئاماده کردن -

خهرته له كه دههاریت و دهبیژتهوه له گەل رۆنی گەرچه كه كه دا تیکەل دهكریت ئنجا
كهوله ئەئيله كه ی تی دهكریت ئنجا بۆنه خوشه كه ی تی دهكریت بهمه ئەو مادهیه دهردهچیت
كه به كاردیت بۆ بهیژ کردنی مووی سەر كه بههوی لۆكهوه دهریت له بیخی سەر
۱۴ - گبراوہیک بۆ قزی سەر نهكهوتن

ترشی له بهنیک (زهرداوی ماست) (ترشی لاكتیک) ۲ گم

رۆنی گەرچەك ۹ سم^۳
كهول ی ئەئیلی ۲۸۰ سم^۳
ئاو ۱۸۰ سم^۳
بۆنیکى خوشی ۵ سم^۳

ئاماده کردن

ترشی له بهنیکه كه له ئاودا دهتوینرتهوه و ههموو ماده كانی تری تی دهكریت له
رۆژیکدا دوو جار بهكار دیت كه پیستی سهری پی دهسپیت له پیشدا له سهرخو و له دوایدا
بههیز.

۱۵ - قزی سەر رهنگ کردن

(۱) رهنگی زهرد

بایروگالول ۶ گم
كبریتیت ی سۆدیوم ۱۲ گم
ئاوی پاك ۱۸۵ سم^۳

(۲) رهنگی قاوهی کال

بایروگالول ۶ گم

(۳) رهنگی كهستانی (قاوهی مهیلهو زهرد)

بایروگالول ۶ گم
كبریتیت ی سۆدیوم ۱۲ گم

نتراتى كۆپلەت ۱۵ گم

ئاۋى پاك ۳۰۰ سم^۳

(۴) قاۋەپى تېر

بايروكالىل ۶ گم

كېرىتېدى سۇدېوم ۱۲ گم

نتراتى كۆپلەت ۱۵ گم

ئاۋى پاك (دلوپاۋ) ۳۰۰ گم

(۵) رەش

بايروكالىل ۶ گم

كېرىتېتى سۇدېوم ۱۲ گم

كلورىدى ئاسن ۱۲ گم

نتراتى نېكل ۲۴ گم

ئاۋى پاك ۲۴۰ گم

ئامادە كىردن -

لە پېشا (كېرىتېتى سۇدېوم) ە كە لە ئاۋدا دەتۇنرېتەۋە ئىنجا (بايروكالىل) ەكەى و لە
دوای ئەمىش خۇي كائىزەيەكان دەتۇنرېتەۋە . و گىراۋەكە لە شوۋشەى باش داخراۋدا
دادەنرېت بۇ ئەۋەى بەرگىرى لە ئوكساندن بكات .

۱۶ / موۋلى كەرەۋە

(۱) بەشىۋەى بۇدزە

كېرىتېدى بارىوم ۳ گم

ئوكسىدى زىنك ۱۲ گم

بۇن ۱ گم

ئامادە كىردن :

ئەم ھاراۋەيە بە ئاۋ دەگېرېتەۋە تاۋەك ھەۋىرى لى دېت و لەسەر موۋەكە دادەنرېت بۇ
ماۋەى ۱۰-۱۵ دەقىقە لەدۋايدا شوپنەكەى بە ئاۋ دەشۇرېت بەۋە موۋەكەى پېۋە نامېنى ،
ئەم مادەيە لە مادەى زەرنېخ چاكتەرە چونكە ژەھرىيە
(۲) بەشىۋەى ھەۋىر

كېرىتېدى سۇدېوم ۱ گم

كاربوناتى كالىسىوم ۱۲ گم

ئاۋ ۲ غم

دووگئی مهر ۲ گم
گولای گوله قهوان ۱ گم

ناماده کردن -

(کبریتی سؤدیوم) ه که له ئاودا ده توئیرته وه و به خیرانی ماده کانی که ی تی ده کرت ،
ئم گیراویه له هه موو ماده کانی که کاریگه ری زیاتره به وه ی موو که باشت ر لی ده کاته وه .
(۳) به شیوه ی قه له م

میوی سپی ۲ گم
راتنج (جهوی) ۷۴ گم
بنیشه تال ۳ گم

ناماده کردن

ماده کان تی که له ده کرت و له شیوه ی قه له م دا داده ریژریت .
ئم ماده یه موو لاده بات به شیوه یه کی میکانیکی قه له مه که له سه ری کیه وه ده توئیرته وه و
ده خیرته سه ر موو که ئنجا راده کی شری ت موو که هه لده کهنی هه رچه نده ئم کرداره نازاری
هه یه به لام زوربه ی که س ئه مه ی لا باشت ره چونکه پیسته که نه رم ده کات .
۱۷ / شامبو سابوونی شل

سابوونی تهر (وهك سابوونی ریش تاشین) ۴ گم

کاربونات ی سؤدیوم ۸ گم

کهول ی خه ست ۹۰٪ ۸ سم^۳

ئاو ۸۵۰ سم^۳

بۆن ۵ سم^۳

ناماده کردن

سابوون و تۆزیک له ئاوه که له کهوله که دا ده توئیرته وه ئنجا (کاربونات ی سؤدیوم) ه که له گهل
ئه و ئاوه ی ماوه ته وه له گهل (بۆن) ه که دا تی که له ده کرت و بۆ ماوه یه ک راده و شیرنری ت تا
ته و او تی که لا و ده بی ت دووایی ده کرت ته شووشه ی تایمه ته وه له کاتی پی ویست دا به کار
ده هیریت .

۱۸ / بۆدره بۆ منال و گه و ره

(به کار دیت بۆ له ش نه سووتانده وه)

تالک ۴۰ گم

کاربونات مه گنیسوم ۵ گم

ئوکسیدی زهنگ ۱۰ گم

کاتولین (قوری سپی پاک) ۳۰ گم ویا گله سپی
 کاربوناتی کالسیوم ۵ گم
 پون ۲ گم

ناماده کردن -

ماده رهقه کان ورد ده هاردرین ایه دزی کوتاندنه وه نجا بونه که له گهل (کاربوناتی مه گنسیوم) ه که تیکهل ده کرت و ده مووی تیکهل به به کتر ده کرت.

۱۹/ زاختی ریش تاشین

زاختی پوتاس ۱۰۰ گم
 گلسرین ۵ گم
 ئاو ۲ سم^۳

ناماده کردن

زاخته پوتاسه که له ئاو ده که دا ده تویرته وه (نه گهر پوتاسه که بسهازد ریت چاکتره) و گلسرینه که ی تیکهل ده کرت نجا بو ماوه به که گرم ده کرت له دوایدا ده رتته سهر قالیکی چه ورکراو که له پیشدا ناماده کراوه بو نه وه ی شیوه کی ریلک وه رگرت نجا به پارچه قوماشیکی تهرکراو ده سرت بو نه وه ی روویه کی سافی بیت وه ده دریت لهو شوینانه ی که له کاتی ریش تاشین دا بریندار ده بیت.

۲۰/ هه ویری دانشتن

کاربوناتی کالسیوم ۴۰ گم
 گلسرین ۳۸ سم^۳
 ئاو ۲۴ سم^۳
 که تیره ی هاراو ۱ گم
 سابوونی لوکس ۲ گم
 ئاره ق ی نه عنا ۵۰ گم
 شه کرتی سپی ۱۰ گم

ناماده کردن

شه کرو که تیره هاراوه که له گلسرین و ئاره مه ی نه عنا که دا ده تویرته وه (نه گهر شه کرو که تیره که که بکوتریت چاکتره) نجا کاربوناتی کالسیوم و سابوونه که ی تیکهل ده کرت بو ماوه به کی زور تیک ده دریت تا ده بیت به شیوه هه ویریکی تهواو (نهم هه ویره نابی به گهرم کردن ناماده بگرت).

۲۱/ بۇ درەى دان شتن

ورده سابوون ۳سم

كاربوناتى مەگنيسيوم ۴۰گم

هەۋىنى نان (سۆدەى نان) ۲۰گم

شەكرى ورده ۵گم

كلوراتى پۇتاسيوم ۲گم

مىخەكەى ھارۋا ۱گم

ئامادە كردن

ھەموو ئەو مادانە چاك دەھاردرىن و تىكەل يەكتردەكرىن ، ئەم ھارۋا ۋە يەكارى ترشاۋى دەم ھاۋ سەنگ دەكات و بۇنى ناودەم خوش دەكات ، بەكار ھىنانەكەشى ئەۋەيە تۈزىكى دەخرىتە سەر فلچەيەك و دەم و دانى پى دەشۈرىت ۋەيا بە پەنجە لەدان ھەل دەسوورىت .

۲۲/ شلە بۇ پا كىردنەۋەى دان

گلورىن ۲۰سم^۲

كھولى ئەئىلى ۱۴۲سم^۲

سابوونى شل (سابوونى ريش) ۱۸گم

ئاۋى نەئنا ۲سم^۲

ئاۋ ۱۴۲سم^۲

ئامادە كردن

سابوونەكە لە ئاۋى گەرم دا دەتۈزىتەۋە و گلورىن و كھول و بۇنەكەى تى دەكرىت و چاك تىكەل دەكرىت ، تۈزىكى دەخرىتە سەر فلچەيەكى تەر لەكاتى پى ۋىست دان پى ۋە شۈرىت .

۲۳/ بۇنى جگەرە لا بردن

گىراۋەى پىروكسىدى روون ۱۰سم^۲

گىراۋەى ترشى تەنىك (تۈيكلى ھەلار) ۱سم^۲

ئامادە كردن

ھەردوۋ مادەكە تىكەل دەكرىت لە پىش نوستندا دانى پى دەشۈرىت

۲۴/ دەرمان بۇ زۇر عەرەق نەكردنەۋە

زاخ ۱۰گم

كاربوناتى سوديوم ۲گم

گلسرین ۵ گم
 گولاًو ۱۰۰ سم^۲
 ئاۋ ۸۰ سم^۲

ئامادە کردن

زاخ و کاربوناتى سۇدیوم) ه که له ئاوه که دا ده تۆنرته وه دادە نریت بۆ ماوه یه که بۆ
 ئەوه ی بنیشی ئنجا گولاًو گلسرینه که ی تی ده کرىت ، ئەم گىراوه یه ده دریت له و شوینانه ی
 که زۆر عهره ق ده که نه وه وه ک بن بال و ههر شوینیکی تر له له شی مرۆف دا که نایه لی ئەو
 شوینه زۆر عهره ق بکاته وه بۆنى خویش ده کات .
 ۲۵ / ماده یه که بو پاراستنى پى له په نی و زۆر عاره ق کردنه وه

کریستالى تری بۆریک ۱۰ گم
 تالک (بوتدره) ۸۷ گم
 زهنگى توتیا (ئوکسیدی زینگ) ۵ گم
 زاخی هاراۋ ۴۰ گم
 مازووی هاراۋ ۱۰ گم
 میخه کی هاراۋ ۱۰ گم

ئامادە کردن

هه مو ئەو مادانه ده هارد رین و تیکه له یه کتر ده کرىن به کار دیت به وه ی ده دریت له به نی
 په نچه کان ی پى بۆ ئەوه ی بۆن نه کات و بریندار به نیت وه ئەمه ش تا فیکراوته وه له سه ر ئەو
 سه ر بازانه ی که بۆ ماوه یه کی زۆر پىلاویان دانه که ندووه زۆر سه ر که وتوو بووه .

به سجاد و و هم

کمالی پویش

۲۶ / رهنگی پىلاو (بویاخ)

میوی سپی ۱۸ گم

رۆنى تهره بنتین ۴ سم^۲

سابوونى جهوری حیوان (سابوونى شهحم) ۲ گم

ئاو ۴۰ گم

رهنگیک که له ئاودا يتوتته وه ۰.۱ گم

ئاماده کردن

میوه که له تهره بنتینه ته دا دهتوتیرته وه به گهرم کردن و تیک دانى بهرده وام ئنجا سابوون و رهنکه که دهتوتیرته وه به گهرم کردن ، سابوون و رهنکه که ورده ورده تیکه له به گیراوه ی یه کهم دهکرت له گه له تیک دانى بهرده وام له دواى ئهمه دهکرتته شوشه ی تایه تی یه وه ، وه ئه و رهنکه ی به کار دیت به گویره ی پی وسته که زهردو هیا قاوه یی وه یا هه ر رهنگیکی که بیت . وه دهشتوانین له باقی رهنک ۱ غم ئوکسیدی زنگی تی بکرت بو ئه وه ی رهنگیکی سپی شیریمان بداتی .

۲۷ / رۆنى پىلاو (بۆشه وق هه له ئینان)

میوی سپی ۵ گم

تهره بنتین ۱۲ گم

رۆنى دووک وه یا (پیو) ۱۵ گم

ورده سابوون ۳ گم

رهنگ ۰.۱ گم

ئاماده کردن

میوه که دوو که وه تهره بنتینه که پیکه وه دهتوتیرته وه به گهرم کردن ، ورده سابوون و رهنکه که له ئاودا دهتوتیرته وه ئنجا سابوون و رهنکه که ورده ورده تیکه له به گیراوه ی یه کهم دهکرت له گه له تیک دانى بهرده وام دا ئنجا گیراوه که دهکرتته شوشه وه یا فوتووی تایه تی یه وه بهمه ئاماده ده بیت بو به کار هینان .

۲۸ / رۆنى شهوق هه له ئینان بو زینی ئه سپ

سابوونى ئامۆنى ۴ بهش

سابوون ۲ بهش

ئاوی مازووی خوساو ۲ بهش

رۆنى زهیتوون ۱ بهش

ئامادە كىردى

سابوونەكە لە رۆنى زىتوونەكەدا دەتۆنرئەو ۋە ئىنجا سابوونە ئامۇنياكە لە گەل ئاوى مازۇكەدا تىكەل دەكرىت ئەم گىراوۋە بە كاردىت بۇ چەور كىردى زىنى ئەسپ بە ھۆى فلچەو ۋە ئەيىت ئەو ۋەش تى بىنى بكرىت كە نايىت زۆر بەكار بەيىزىت بە شىۋەيەك پىستەكە ھەلى مۇت .

دەشتوانرىت سابوونە ئامۇنى يەكە بگۆرئىن بە سابوونى ئاساى بەو ۋەى تۆزىك ئامۇنيا تىكەل گىراوۋەكە بكرىت .

۲۹ / سابوونى رەق

ھىدروكسىدى سۇدىوم رەق ۷۵ گىم

رۆنى زەيتوون ۴۲۵ گىم

خوئى چىشت ۱۲۵ گىم

ئاو ۲۵۰۰ گىم

ئامادە كىردى

۵۰۰ سم^۳ ئاو گەرم دەكرىت و (ھىدروكسىدى سۇدىوم) ەكەى تى دەكرىت ئىنجا لە سەر ئاگرە كە دادە گىرىت تا سارە دەيىتەو ۋە ، رۆنى زىتوونەكە دەكرىتە قاپىكى لولەيەو ۋە وردە وردە (ھىدروكسىدى سۇدىوم) ەكەى تى دەكرىت لە گەل تىكەلانى بەردەوام دا تا تىكەلەكە رەنگى شووشەى (روون) ۋەردە گرىت لەناو ئەو قاپەى تىكەلاو كراو ۋە ماو ۋەى دوو رۆز بە جى دەھىلرئە لە ژوورىكى تۆزىك گەرم دا . لە دواى دوو رۆزەكە تىكەلاو ەكە دەكرىتە منجەلىكى گەورەترە لە گەل ۱۶۰۰ گىم ئاو تىكەل دەكرىت و گەرم دەكرىت لە گەل تىكەلانى بەردەوام دا . تارەنگى شووشەى (روون) لى دىت ئىنجا لەسەر ئاگرەكە دادە گىرىت خوى يەكە لە ۵۰ سم^۳ لە ئاودا دەتۆنرئەو ۋە بە ھۆى تىك دان و گەرم كىردەو ۋە ھەموو گىراوۋەكە يەكسەر دەكرىتە سابووناو ەكەو لە گەل تىكەلانى تا گىلرىنەكە لە ئاو ەكە جوى دەيىتەو ۋە ئەمەش دادەنرئە بۇ ماو ۋەى رۆزىك لە ژوورىكى تۆزى گەرم دا ، لە دواى ئەمە لە تەنېشتەو كون دەكرىت و ھەموو ئاو و خوى و گىلرىنەكەى كە لە بىكەكەى دايە تى دەكرىت ئىنجا لە سەر پارچە تەبەقى مەعدەنىك دادەنرئە و پارچە پارچە دەكرىت و بۇ ماو ەكە دادەنرئە تا ووشك دەيىتەو ۋە ، ۋە ئەگەر وىسترا بۇن ۋە پارەنگ تىكەلاو ۋەى تىكەلاو ەكە دەكرىت لە پاكىنى كۆتاي دواى تۈنەو ۋە تىك دان .

۳۰ / سابوونی تهر (نهرم)

رۆنی تۆو که تان ۴۰۰ گم

هیدروکسیدی پۆتاسیوم ۸۵٪ ۱۴-۱۹ گم

هیدروکسیدی سۆدیوم ۹۰٪ ۹ - ۴۸ گم

گلسرین ۵۰ سم^۳

ئاو ۵۰۰ سم^۳

ئاماده کردن

(هیدروکسیدی پۆتاسیوم) ه که له ۱۰۰ سم^۳ له ئاودا ده توینرته وه و له سهر خۆ ورده ورده ده کریته رۆنی تۆو که تانه که وه له گهل تیکدان دا دواي ۳۰۰ سم^۳ ئاوی تی ده کریت و هه موویان گهرم ده کرین تا پله ی کولاندن له گهل تیک دانی بهردهوام ئنجا گلسرینه که ی تی ده کریت تۆزه تۆزه هه تا تیکه لاوه که روون ده بیئت و به تهواوی له ئاوه که دا ده توینته وه له پاشدا پاشاوه ی ئاوه که ی تی ده کریت له گهل تیکدانی بهردهوام دا ئنجا ده کریته سهر ته به قیچی مه عده ی تا ووشک ده بیته وه و پارچه پارچه ده کریت به گوێره ی پی ویست .

۳۱ / سابوون بۆ شتنی سه گک

سابوونی تهر ۳۰۰ گم

فینۆل ۳۰ گم

ئاوی گه لای کالیبتۆس ۱۰ گم

ئاو ۸۰ گم

ئاماده کردن

ئاوه که گهرم ده کریت و سابوونه تهره که ی تی ده کریت تا ده توینته وه ئنجا فینۆل و ئاوی گه لا کالیبتۆسه که ی تی ده کریت ، به کار هیئا نه که شی واده بیئت که سه گه که به ئاوی شله تین تهر ده کریت ئنجا به تۆزیک له و گیراوه یه ده شۆریت له دوایدا به ئاو پاک ده کریته وه و ووشک ده کریته وه .

۳۲ - سابوونی هاراو

سابوونی ئاسایی ۸ گم
 کاربوناتی سۆدیوم ۷ گم
 بۆراکس ۷۵ گم
 ئاوی گهلای کالیتوس ۱۰۰ گم
 ئاماده کردن

هممو ئهو مادانه ورد ده کړت و ټیکه ل ده کړت که هاراو به کی ورد ده رده چیت که
 خاوه ن ئوتووه هه لمه کان به کاری ده هینین بۆ چل شتن وهیا له مالداه به کاردیت بۆ چل شتن
 وهیا بۆ شتنی قاپ و قاچاخ .
 ۳۳ - سابوون بۆ لابر دنی پله

بۆراکس ۵ گم
 کاربوناتی مه گنسیوم ۱۲ گم
 زراوی گا ۱۰ سم^۳
 سابوون (تاید) ۳۵ گم

ئاماده کردن

بۆراکسه که ټیکه ل (به کاربوناتی مه گنسیوم) ه که ده کړت ئنجا زراوه که ی
 تی ده کړت له گهل ورده سابوونه که و ورده ورده ټیک ده دریت تاوه کو هه ویرنکی ره قی
 لی دیت و ده کړت به پارچه پارچه ی بچوکه وه ، ئه گهر هه ر په لایه که به م سابوونه بشوریت
 په لایه که لاده بات وه توانایه کی چاکی هه یه بۆ لابر دنی مه ره که ب .
 ۳۴ - پاکه ره وهی جل

ته ره نین ۲۰ سم^۳
 ئیته ر ۱۰ سم^۳
 ئاوی گهلای کالیتوس ۵ سم^۳
 سی به م کلوریدی ئه ئیلین ۳۰ سم^۳

ئاماده کردن

هممو ئهو مادانه ټیکه ل ده کړت و به کار دیت له گهل جل شتندا بۆ پاکه رده وه
 ۳۵ - پاکه ره وهی شوو شة

کاربوناتی سۆدیوم ی ووشک ۱۵ گم
 ئاوی گهرم ۱۰۰ غم

ئامادەکردن

(كاربوناتى سۇديوم) ە كە لە ئاۋى گەرمدا دەتوئىرتىدە وشەوشەى پەنجەرە ۋەيا ھەر شىكى كە لە مادەى شووشە دروست بوۋىت پىتى دەشۇرىت ۋە كە دواى ووشك بوۋنەۋە شۈنەۋار بەجى ناھىلى .

۳۶ - ئوتومبىل پاكەرەۋە (شەۋق ھەلھەين)

مىو ۳۵ گم

مىۋى پارافىن ۲۲ گم

نەۋى سىپى ۷۳ سم^۳

تەربەنتىن ۲۱ سم^۲

بۇراكس ۱۵ گم

ئاۋ ۷۵ گم

ئامادەکردن

مادەكانى مىو ، پارافىن نەۋى سىپى و تەربەنتىنەكە تىكەل دەكرىت و دەخرىتە سەر ئاگر بۇ ماۋەبەك گەرم دەكرىت تاپلەى ۹۵ ە گەل تىكدانى بەردەۋامدا لە دواى ئەمە بۇراكس و ئاۋەكەى تى دەكرىت ، ئەگەر بەم مادەىە ئوتومبىلى بىشۇرىت زۆر جوان شەۋق پى ھەلد تىت .

۳۷ - شەۋق ھەلھەينەرى ئامىرە كانزايەكان

(ۋەك سەماۋەر فەخفۇرى و قاپ و كەۋچك)

۱ / بەشۋەى شلە :

سابون ۱۰ گم

كاتۆلىن (گلەسىپى) ۲۰ گم

گىراۋەى ئامۇنيا ۲۵ سم^۳

نەۋى سىپى ۴۵ سم^۳

ئامادەکردن :

ھەمۋىيان تىكەل دەكرىت و دەكرىتە قوتوى تايىەنى يەۋە و لەكانى بەكار ھېناندا زۆر بە باشى رادەۋەشپىرت .

۲ / بە شۋەى ھەۋىر

نەۋى سىپى ۳۰ سم^۳

رۆنى دوۋك ۋەبابىر ۱۰ گم

ترشى ستىارىك ۱ گم

ئامادە كىرىش

ھەممۇ ئەم مادانە دەكرىتە قاپلىك و گەرم دەكرىت تا دەتويىتە ۋە ھەندىك بۇدرە ۋەيا كائۇلىن (گەلسىپى) تى دەكرىت بۇ ئەۋەى ھەۋىرىكى شىۋە رەق دەرچىت كە بەكاردىت بۇ پاكىردنە ۋەر شەۋق پى ھەلھىنانى مادە كانزايىەكان .
۳/ بە شىۋەى ھاراۋ

رۆن دووگە يان بىۋ ۲۰ گم

ترشى ستىارىك ۶۰ گم

كاربۇناتى كالىسىوم ۳۰ گم

ئامادە كىرىش

ترشى ستىارىكە كە لە گەل دووگە كە گەرم دەكرىت تا دەتويىتە ۋە ئىنجا (كاربۇناتى كالىسىوم) ھە كەى تىدەكرىت و زۆر چاك تىك دەدرىت ، ئەۋ مادەبەى دەرەچىت بەكاردىت بۇ شەۋق پى ھەلھىنانى كانزايىەكان بە تايىەنى زىۋو .

۳۹ - ھاراۋ بۇشتىنى جل و ۋەرگى ئاورىشم

(گىزەۋى و لەچك)

كبرىتاتى بۇتاسىومى ترش ۲ گم

ترشى ستىرىك ۷ گم

ئامادە كىرىش

لە ترش و كبرىتەكە بۇ درەبەك دروست دەكرىت كە تۆزىكى دەكرىتە ئاۋدە ۋە ئىنجا پارچە ئاورىشمەكەى تى دەكرىت و دەشۇرىت كە زۆر جوان پاكى دەكاتەۋە بە بى ئەۋەى كارى تى كا .

۴۰ - وارنىش (بۆيەى رەش)

۱/ كەتەرىە عەنبەر (جۆرىكە لە كەتەرىە) ۶۰ گم

رۆنى تۆۋ كەتان ۲۰ سم^۲

رۆنى تەربەنتىن ۳۵ سم^۲

ئامادە كىرىش

ھەممۇيان تىكەل دەكرىت لە ژوورىكى گەرم دا دادەنرىت بۇ ماۋەى ھەفتەبەك بە مەرجىك ھەر رۆژنىك يەك دوو جار رابوەشىنرىت ، لە دواى ئەمە ئاۋەكەى دەگىرى و نىشتوكەى فرى دەدرىت .

دەمەلوك ۲۰ گم
رۆنى تۆوكەتان ۱۰۰ سم^۲

ئامادەکردن

دەمەلوكەكە لەگەڵ رۆن كەتەنەكە لە قاپىكدا گەرم دەكرىت تاخەست دەبێتەو ئىنجا لەسەر ئاگرەكە دادەگىرىت و دەكرىتە شوشەى تايبەتى يەو بەكار دىت بە ھۆى فلېجەو .

۲ / وارنیشى سەندروۆس

سەندروۆسى بلورى ۲۴ گم
سركانى قور قوشم ۴ گم
كافور ۲ گم
راتنج ۲ غم
رۆنى تەربەنتىن ۹۶ سم^۳
رۆنى تۆوكەتان ۶۴ سم^۳

ئامادەکردن

رۆن كەتەن و راتنج و كافورەكە و سركانى قور قوشمەكە و سەندروۆسەكە تىكەل دەكرىت و دەخريتە سەر ئاگر دەكولىتريت تا چاك تىكەلاو دەبن ئىنجا رۆنى تەربەنتىنەكەى تى دەكرىت دادەگىرىت تا سارد دەبێتەو ئىنجا دەكرىتە شوشەو تاكانى بەكارھىنان .

پىكە بەستن

جۆرەكانى پىكە بەستن

(۱) فەخفورى و چىنى

كەتيرە ۲۰ گم

گەچى پارىسى و ھا ھاراوھى پارىس (بۆرك) ۸۰ گم

گىراوھى بوراكس ۴٪

ئامادەکردن

كەتيرەكە دەھاردىت لەگەڵ ھاراوھى پارىسەكەدا تىكەل دەكرىت و ھەندىك بوراكسى تى دەكرىت تا وەك ھەويىرىكى شيوهرەقى لى دىت .

(۲) پىك بەستى شووسە

بىكرۆماتى پۆتاسىوم ۳ گم

جەلاتىن ۲۵ گم

ئاو ۳۱۰ سم^۳

ئامادەکردن

يېكاربۇناتى پۇتاسىيۇمىگە لە ۱۰سم^۲ ئاۋ دەتۇيىرتىتەۋە ، جەلاتىنەگە لە ۳۰۰سم^۲ ئاۋدا دەتۇيىرتىتەۋە بە گەرم كىردىن ۋە ھەردوۋ تېكە لاۋەگە تېكەل يەكتىر دەكرىن بە كاردىت كاتېك شوشەگە پاك دەكرىتەۋە ئىنجا ئەم گىراۋەيەلى دەدرىت دۋاى ئەۋەى تۈزىك شوشەگە گەرم دەكرىت ئىنجا پېكەۋە دەنۋوسرىن ۋە دەدرىتە بەرتىشكى رۇژ بۇ ئەۋەى تەۋاۋ ووشك بېتەۋە .

۳) پىك بەستى ئىسقان

غىبەر ۱۰گم
رۇنى تۈۋكەتان ۱۰گم

بەكارھىنان

غىبەر ۋ رۇنى كەتەنەگە دەتۇيىرتىتەۋە بە ھۋى گەرم كىردىن ۋە ھەربە گەرمى بەكار دەھىنرىت بۇ پېكەۋە لكانى ئىسقان .

۴) پىك بەستى چەرم

دوۋەم كىرىندى كاربۇن ۵غم
تەربەنتىن ۵سم^۲
لاستىكى سىرۋىشى ۸۰غم
كتىرە ۵غم

ئامادەکردن

لاستىكەگە پارچە پارچە دەكرىت ۋ كەتېرەگە ورد دەكرىت ۋ تى كەل يەكتىرەكرىن ۋ بەكار دەھىنرىت بۇ نوساندىن دوۋ پارچە چەرم ۋەيا پېكەستى چەرم ۋ لاستىك .
۵) پىك بەستى لاستىك

كلۇرۇفۇرم ۶۰سم^۲
بىشىق كوردى (مەستەكى) ۱۵سم^۲
لاستىك ۱۰گم

ئامادەکردن

لاستىكەگە لە (كلۇرۇفۇرم) ە كە دا دەتۇيىرتىتەۋە ۋ بىشىتەكەى تى دەكرىت ئەم مادەيە بە كاردىت بۇ پە نچەرى تايەى ئوتومبىل .

٦) پىك بەست بۇ ھەمووشتىك

ھاراۋەى پارس (بۆرەك) ۴گم

كەتيرە ۱گم

گېراۋەى بوراكس

ئامادەكردن

لەم مادانە ھەويرىك دروست دەرگىت كە بۇ پىك بەستى فەغفورى ۋەيا شووشە ۋەيا ئىستان پىكەۋە لكاندن بە كاردىت .

۴۲ - جەلاتىن بۇ گرتى سەرى شووشە

جەلاتىن ۱۱۲گم

گلسرىن ۱۰گم

ئاۋ ۶۰گم

رەنگك ۲گم

ئامادەكردن

جەلاتىن وگلسرىن و ئاۋەكە لەسەر گەرماۋىكى ئاۋى گەرم دەرگىت ھەتاتى كەلاۋىكى چۈن يەك پىك دىت ، رەنگەكەى تى دەرگىت و دەرگىتە شووشەى تايەتى يەۋە لە كاتى پىۋىستدا بە كاردىت .

۴۳ - جۆرەكاتى دروستكردى كەتيرە

۱) كەتيرەى نووساندنى كاغەز لەسەر شووشە

نېشاستەى گەنم ۲گم

جەلاتىن ۷۵گم

ئاۋ ۶۰گم

ئاۋى مېخەك ۱گم

ئامادەكردن

جەلاتىنەكە لەناۋ تۆزىك ئاۋ بۇ ماۋەى شەۋىك دادەنرىت ئىنجا نېشاستەكە لەناۋ ئەۋ ئاۋەى ماۋەتەۋە دەتۆرىتەۋە ئىنجا لەگەل جەلاتىنەكە لە سەر گەرماۋى ئاۋى (حام مائى) گەرم دەرگىت تاتىكە لاۋىكى چۈۈن يەك دروست دەيىت كە سارد بۆۋە ئاۋى مېخەكەكەى تى دەرگىت .

۲) كەتيرە بۇ نووساندنى كاغەز لەسەر كاتزاكان

ئاردى گەنم ۸۰گم

زاخ ۵گم

هیدروکسیدی سؤدیوم ۳ گم
ثاۋ ۳۲۰ سم^۲

ئامادەکردن

زاخ و هیدروکسیدە کە لە ئاودا دەتوێژیتەوێ ئاردە کە ی تی دەکریت و دەشیلریت تا هەویریکی
چوون یەك دروست دەبێت ئنجا هەویرە کە گەرم دەکریت لە گەل تیکداندا تارەق دەبێت .
(۳) کە تیرە ی زەرفی کاغەز نووسین

گیراوی فۆرمالیپلە ۱ گم
گلترین ۵ تا ۸ گم
کە تیرە ۲۲ گم
ثاۋ ۵۵ گم

ئامادەکردن

کە تیرە کە لە ئاودا دەتوێژیتەوێ دەپالپوریت ئنجا گلترینە کە و فۆرمالیپلە کە ی
تی دەگریت لە گەل تیکداندا تا تەواو تیکە لاو دەبی ئنجا دەتوانریت بە کار بێنریت بەو ی
قەرەغی زەرفە کە ی پی تەر دەکریت دادەنریت تا ووشک دەبێتەوێ .
(۴) کە تیرە بۆ هەموو پی ویستی یەك

دکستین ۴۸ گم
بۆراکس ۶ گم
شەکری کاکۆز ۵ گم
ثاۋ ۴۲ گم

ئامادەکردن

(بۆراکس) ە کە لە ئاودا دەتوێژیتەوێ بە گەرم کردن ئنجا دکستین و کلۆکۆزە کە تیکەل
دەکرین و گەرم دەکرین تا هەموویان دەتوێتەوێ لە دوا ی ئەمە دەپالپوریت بە پارچە
قوماشیکێ فانیلە ی و دەکریتە ناو شوشەوێ بۆ بە کار هێنان .
۴۳ - کە تیرە ی رەنگ کراو بۆ مۆر کردن

راتنج (جەوی) ۴ گم
کە تیرە ۸ گم
تەربەنتین ۶ سم^۲
زەنگ ۲ گم
جەلاتین

ٲاماده کردن

(جه لاتین) ه که ده توینرته وه له ناو که میٲ له تهر به نین دا ده کرتته ناو تواوهی ماده کافی تره وه و هه موویان تیٲکل ده کرتت ده توانین قالی له سهر دروست بکه بن .
 ٤٤ - میو بو هه یکه ل (التمثال) دروست کردن

تهر به نین ی ٲاك ١٥ گم
 ٲارافین ی رهق ١٥٠ گم
 ٲیوو (هی به رازوه بامهر) ٣ گم
 كاؤلین (گل ه سپی) ٩٠ گم

ٲاماده کردن

ٲارافین و تهر به نین و دووگه که له سهر ئاگر ده توینرته وه ئنجا ورده ورده كاؤلینه که ی
 (قور ی ٲاك) تیٲکه لاو ده کرتت .
 ٤٥ - لم رهنگ کردن
 توؤزیک لم ٲاك ده شورته وه ئنجا ئهم کرداران ی له گهل ده کرتت .
 ١) به شین رهنگ کردن

لمی سپی ٢٠ گم
 رهنگی شین (چویت) ٨ گم
 ئاو ٥ سم^٣

ٲاماده کردن

لمه که ورهنگه که و ئاوه که تیٲکل ده کرتت چاك تا هه موو لمه که رهنگه که وهر ده کرتت ئنجا
 له بهر هه تاو ووشك ده کرتته وه
 ٢) به سوور رهنگ کردن

لمی سپی ٢٠٠ گم
 فرمیلیون ٨ گم

ٲاماده کردن

هه مان ریگه ی ٲیشوو
 ٣) به قاووه ی رهنگ کردن

لمی سپی ٢٠٠ غم
 تهخته ی به رازیلی ٨ غم
 ئاو ٥ سم^٣

ئامادەکردن

ھەموویان دەکولتیریت و لەسەر ئاگر ووشك دەکریتەو

٤) بەرەش رەنگک کردن

لمی سپی ۲۰۰گم

رۆن ۳۰۰گم

ئامادەکردن

لەکە دەکریتە سەر سینی یەك دەخریتە سەر ئاگر تا ھالای لی ھەلدەسیت لە دواى ئەمە بە ئاو دەشۆریتەو و ووشك دەکریتەو .

٤٦ - مەرەكەب

١) مەرەكەبى شین

ریزۆسینی شین (رەنگی شین) ٥١گم

شەکر ٦گم

ترشی ئوگزالیک ٥گم

ئاو ٣٥٠سم^٣

ئامادەکردن

ریزۆسینەکە لە تۆزى ئاودا دەتوینریتەو بۆ چەند کاترێک دامەنریت ئنجا شەکرو ترشە ئوگزالیکەکە لەو ئاوێ ماوەتەو دەتوینریتەو ھەردوو تیکەلاوێکە دەکریت بەیەك رادەو شیتیریت تا تەواو تیکەل دەییت .

٢) مەرەكەبى شین کە تۆزیک بەسەر رەش دا بنۆنیت

ترشی تەنیک ٢٥گم

گلسرین ٥گم

کبریتاتى حدیدۆز ٣١گم

ترشی گالیک (گالیک ئەسید) ٨گم

سریش ١٠گم

ترشی کلوریدی روون ٢٥سم^٣

فینۆل ١گم

ئاو ٩٠٠گم

ئامادەکردن

ترشی تەنیک و گالیکە ئەسیدەکە لە ٣٥٠سم^٣ ئاودا دەتوینریتەو کبریتاتى حدیدۆزەکە لە ٢٠٠سم^٣ ئاودا دەتوینریتەو ئەم دوو گیراویە تیکە لاودەکریت و سڕیشەکە لە ١٠٠سم^٣ ئاو

دا ده تو ټرنټه وه به هوې گهرم كړنده وه و ټيکه لآوې دوو ټيکه له که ی که ده کړت ټنجا فينول و
ترشی کلوردریک و ماوه ی ناوه که ی ماوه ته وه ټیده کړت

(۳) مده که ب ی سهوز

مه ټیلی سهوز ۵ گم

ټاو ۲۰ سم^۳

ټاماده کړدن

ټيکه له ده کړت و بو ماوه ی دوو کاژیر داده نړت ټنجا ۲۲۰ سم^۳ ټاو ی گهرم ی ټیده کړت

له گڼل ۵ گم شه کر

(۴) مده که ب ی پرته قالی

ټه ټيلين ی پرته قالی ۱ گم

شه کر ۲ گم

ټاو ۶۴ سم^۳

ټاماده کړدن

ټه ټيلينه که له ټاو ی گهرم دا ده تو ټرنټه وه ټنجا شه که که ب ی ټيکه لآو ده کړت داده نړت بو

ماوه ی دوو کاژیر تا ته و او ټيکه لآو ده ټيټ .

(۵) مده که ب ی سوور

کارمین ۵۰ گم

گپراوه ی خه لاتی ټه له منيوم ۸ گم

ټاو ۸ سم^۳

ټاماده کړدن

ده تو ټرنټه وه له ناوه که دا ده پالپوریت ، ټه گهر تو زیک که تیره ی تی بکړت چا کتره

(۶) مده که ب ی سپی

کاربونات ی سوډيوم ۲۱ گم

ټاو ی گولآو ۱۰۰ گم

قسلی مردو ۱۲ گم

ټاماده کړدن

له شوشه یه کدا ټيکه له ده کړت بو ماوه یه که راده وه شینریت تا روون ده ټيټه وه چا کتر وایه

۵ سم^۳ گلسرین ی تی بکړت .

(۷) ھاراۋەى مەرەكەبى شىن

رېئۇسىنى شىن ۱۱گم

شەكر ۱۸۰گم

ترشى ئوگرالىك ۹گم

ئامادەکردن

ھەرسى مادەكە پىكەۋە دھارپىت و ھىركاتىك ويسترا دەكرىتە ۲۰۰۰سم^۲ ئاۋى پاكەۋە

(۸) ھاراۋەى مەرەكەبى سوور

ئەبۇسىن ۲۰گم

شەكر ۵۵گم

ئامادەکردن

ھەر دوو مادەكە پىكەۋە دھاردرىت كە ويسترا بەكار بېئىرىت لە ۲۰۰۰سم^۲ ئاۋى پاك

دەتۈپىرىتەۋە بو ماۋەيەك رادەۋەشپىرىت

(۹) ھاراۋەى مەرەكەبى مۇر

مەئىلى مۇر ۱۱گم

شەكر ۲۰گم

ترشى ئوگرالىك ۵گم

ئامادەکردن

ھەموز مادەكان پىكەۋە بە چاكى دھارپىت لەكاتى پىۋىستىدا دەكرىتە ۲۰۰۰سم^۲

ئاۋى پاكەۋە تىك دەدرىت بو ماۋەيەك لە پىش بەكار ھىناندا

(۱۰) مەرەكەيىك كە لەسەر شووشە بنووسىت

مەرەكەبى چىنى ۱۵گم

سلىكاتى سۇدىومى تۋاۋە لە ئاۋدا (ئاۋى شووشە) ۳۰سم^۲

ئامادەکردن

ھەردوو مادەكە تىكەل دەكرىن كە ئەۋ مادەيەى دەرەچىت دەتۋانىرىت لەسەر شووشە

پى بنووسرىت .

(۱۱) مەرەكەبىك كە لەسەر كانزابنوسرىت

سندروسى بلورى ۱۲گم

تەربەنتىن ۲۵سم^۲

تەنى (رەشى مەنچەل) ۵گم

ئامادەکردن

سەندوسەكە لە سەر ئاگر دەتۆزىتەۋەۋە دادەگىرىت تا سارد دەيىتەۋە ئىنجا وردە وردە
تەربەنتىكەي تىكەل دەكرىت لەگەل تەنى يەكەدا ۋە دىشتوانرىت تەنى يەكەي تىنەكرىت لە
جىيانى ھەر رەنگىكى تر بە گۆرەي پىۋىست .

(۱۲) مەرەكەبىك كە بە ئاۋ لى نەيىتەۋە (دژى ئاۋ)

كەتەرە ۱۲گم

بوراكس ۶گم

سرىش ۶گم

ئاۋ ۱۲۰سم^۲

رەنگ ۲گم

ئامادەکردن

كەتەرەكەۋ (بوراكس) ە كە لە ئاۋەكەدا گەرم دەكرىن تا دەتۆزىتەۋە ئىنجا سرىشەكە
دەگىرتەۋەۋە رەنگەكەي تىنەكرىت و تىكەل دەكرىن . چاك وايە رەنگەكە رەنگى ئەنلېن
يىت .

۴۷ - قەلەمى نووسىنى لەسەر شوۋشە

كەتەرەي ھاراۋ ۵رەگم

دووك ۴گم

مىۋە ۵ر۲گم

بۆيەي ژەنگ ۸گم

ھىدروكسىدى پۇتاسىوم ۱گم

ئامادەکردن

كەتەرەۋ دوۋگەكەۋ مىۋەكە لەسەر ئاگرىكى ئىن دەتۆزىتەۋەۋە بۆيە ژەنگەكەي
تىنەكرىت لەگەل (ھىدروكسىدى پۇتاسىوم) ە كە بۆ ماۋەي نىو كازىر دادەنرىت لەسەر
ئاگرەكە ئىنجا دادەگىرىت و دەكرىتە قالى تايەنى يەۋە كە لە سەر شىۋەي قەلەم يىن .

۴۸ - ماده يەك بۆلەنۈردى مىشۈمەگەز

بىرۈتروم ۶۰ گم
كلوروفورم ۱۲۰ سم^۲
نەوتى سېسى ۱۰۰۰ سم^۲

ئامادە كىردىن

(بىرۈتروم) ە كە لەگەل (كلوروفورم) ە كە تېكەل دەكرىت و چاك تېك دەدرىت ئىنجا نەوتەكەى تى دەكرىت و ئەگەر وىسترا تۈزىك بۇنى كالىتۇسى تى دەكرىت بۇ بۇن خوشى دواى ئەمە دەكرىتە شووشەۋە .

۴۹ - ماده يەك بۆلەنۈردى مەگەزى رووھكى

نىكۇتىن ۹۸٪ / ۱ گم
سابون ۷ گم
ئاو ۱۰۰۰ گم

ئامادە كىردىن

نىكۇتىن و سابونەكە لە ئاو دا دەتۇرتىنەۋە تا تەۋاۋ ساف دەيىت ئەۋسا بە ھۇى (پەمپ) ەۋە دەپرتىرت لەرۋەكەكە .

۵۰ - ماده يەك بۆلەنۈردى گىزۇگىيە زىيان بەخشى

گىراۋەى كىرىتاتى مىس ۲٪ / ۳۰ گالون
گىراۋەى نىتراتى سۇدۇم ۳۰ گالون

ئامادە كىردىن

ھەردوۋ مادەكە تېكەل دەكرىت بە باشى و دەپرتىرت بە روۋبەرى زەۋىيەك كە نىزىكەى ۵۰۰۰ سم^۲ يىت بە مەچى گىزۇگىيە ھەيىت لەۋ زەۋىيە لە ناۋى دەبات لەگەل ئەۋەى ئەم مادەيە زەھرىنى يە .

۲ / ھاراۋە

كىرىتاتى خىدېدۇز ۱۵۰ گم
كىرىتاتى ئەمۇنىوم ۵۰ گم
لم ۵۰ گم

ئامادە كىردىن

گەڭ

ھەرسى مادەكە تىكەل دەكرىت دەپرتىرت لە كان لە دواى دوو رۇز بە ئاو دەشۇرىت .

۵۱ - مهگهز رهو - طارد البعوض

۱) ههندی جار مړوف ريك دهكه ویت كه له شۆینیکدا بیت كه پری له میښ و میښووله و کیچ بیت دهتوانریت خوی پاریزی بهم هار او بهی له خواره وه باسی کراوه كه دهدریت لهو شۆینانه ی كه له شدا به دهرهون .

رۆنی کالیتوس ۸گم

بۆدره ۲گم

نیشاسته ۱۴گم

ناماده کردن

هموویان تیکه دهکریت و دهدریت لهو شۆینانه ی له له شدا به دهرهون .

۲) ههمان ماده به شیوه ی شل

سابوون ۱۶گم

ثاو ۶۴سم^۳

نهوفی سپی ۱۲۸سم^۳

رۆنی کالیتوس ۵سم^۳

ناماده کردن

سابوونه كه له ثاوی گولاه كه دا دهتوینرته وه ئنجا نهوت و رۆنه کالیتوسه كه ی تیده کریت و چاك تیکه دهکریت و دهکریته شووشه وه ده بیت له پیش به کار هینان دا چاك رابوه شیریت و توژیک دهدریت لهو شۆینانه ی له له شدا به دهرهون .

۵۳ - ماده یهك بۆ له ناوبردن ی مشك و جرج

کاربونات ی باريوم ۱۲گم

نارد ۲گم

شه کر ۱۲گم

رۆن ۵گم

ناماده کردن

رۆنه كه دهتوینرته وه ههمو ماده كانی كه ی تی ده کریت تاتیكه له كه وهك ههویری لی دیت وه نه گهر توژیک ثاوی تی بکریت چا کرته ئنجا پارچه پارچه ی بچکوله ی لی دروست دهکریت لهو شۆینانه ی كه مشك و یا جرج ی هه بیت داده نریت وه دهشتوانین ئارده كه بگورین به ههر خوارده مه فی به کی كه وهك په نیر . .

بیرکرومانی سودیوم ۱۲۵گم

ترشی کبریتک ۱۲۵سم^۲

ناو ۱۰۰۰سم^۳

ناماده کردن

(ترشی کبریتک) ه که ده کرتیه سهر هاراهوی (بیرکرومات ی سودیوم) ه کهو چاک تیکهل ده کرتین له دوا ی کاژرینک ورده ورده ناوه که ی به سهردا ده کرت تاهواو تیکهل ددبی نهوسا ده توانین له پاتری تهردا به کاری بینین .

۵۵ - دروست کردنی ی پاتری ووشک

هاراهوی خه لوزی کرافت ۷۵گم

(نوکی قه له می رهش وهیا قه له می پاتری ووشک)

فوکسیدی مه گنسیوم ی رهش ۱۰گم

کبریتات ی خارسین ۵گم

گلسرین ۳سم^۲

ناو ۲۰گم

ناماده کردن

ته گهر ویسترا پاتری به کی ووشک دروست بکرت تاهوا ته به قیکی خارسین دهینریت (قوتوی خارسین پیل) ناوه پووش ده کرت به هاراهوی پاریس و قه تران وقیر له ناوه راستی ته به قه که دا (قوتوو خارسینه که) ستوونیک له کاربون داده نریت (که بریتی به له تولی گرافیتی ناویل) و پرده کرت له هه ویری به کهم که پیک هاتوو له کبریتات ی خارسین . .

۵۶ - ناگر گوزاندنه وه

(۱) خوی چیشت ۵گم

کلوریدی کالسیوم ۲۰۰گم

ناو ۷۵سم^۳

ناماده کردن

هه موویان تیکهل ده کرتین تیک ده درین تاهواو ده توینه وه نجا ده کرتیه شووشه وه له کات ی پی ویستدا ده رژنریت به سهر ناگره که دا .

(۲) هاراهو

خوی چیشت ۶۵گم

کلوریدی نه مونیم ۷۰گم

سۇدەى نان (بىكاربوناتى سودىوم) ۸۰گم
ئامادەکردن

ھەرسى مادەكە دە ھاردىن تىكەل دەكرىن لەكاتى پىۋىستدا بەسەر ئاگرەكەدا
دەكرىت .

۵۴ - دژى ئاگرگرتن

۱/ قوماشى دژ بە ئاگر

بۇراكس ۱۰گم

ترىسى بۇرىك ۸گم

ئاو ۱۵۰سم^۳

ئامادەکردن

مادەكان تىكەل يەكتر دەكرىن كە مادەيەكى شل دەردەچىت ئنجا قوماشەكە لەو گىراوہە
ھەلدەكىشرىت و ووشك دەكرىتەوہ بەوہ ئەو قوماشە بە ئاگر ناسوتىت .

۲) پاراستنى تەختە لە ئاگرگرتن

بۇراكس ۳گم

كلورىدى ئەمۇنىوم ۱۵گم

ترشى بۇرىك ۶گم

ئاو ۱۰۰سم^۳

ئامادەکردن

ھەموو ئەو مادانە تىكەل دەكرىت و دەخرىتە سەر ئاگر بۇ ماوہىەك ئنجا بۇ ماوہى ۲۰
دەقىقە ئەو دارو تەختەيەى دەمانەوت دەخرىتە ناو ئەو گىراوہىەوہ دواى ووشك دەكرىتەوہ .

۵۹ - بەزىر داپۇشىن (زىركەفت)

كاربوناتى كالىسىوم ۱۰۰گم

رۇنى تارتىر ۵گم

كلورىدى زىر ۲۰گم

سيانىدى پۇتاسىوم ۶۰گم

ئاو ۱۰۰سم^۳

ئامادەکردن

بەتىكەل كردنى ھەموو مادەكان شلەيەكەى خەست دروست دەيىت وە ئەو شتەى
دەويستىرت بەزىر داپۇشىرت لە پىشا دەيىت زۇر چاك پاك بكرىتەوہ ئنجا يا بە فلچە وەيا بە
پارچە خورىيەكى پاك لەشتەكە دەدرىت .

۶۰ - به زیوو داپوشین (زیوکەفت)

خوی ی چیش ۳۰ گم

کلوریدی زیوو ۱۰ گم

رۆنی تارتهر ۶۵ گم

ئاو دلپاو ۵۰ سم^۳

ئاماده کردن

لهو مادانه شلهیهکی خهستی چوونیهک دروست دهکرت بههوی گهرم کردنهوهو تیک دانى بهردهوام ، ئنجا دهدریت لهوشته کهمه بهسته دواى ئهوه جوان باک دهکرتیهوه .
۶۱ - رۆنی سهعات

قورقوشم ۴ گم

ئۆکسیدی ئهنتمونى رهش ۱ گم

رۆنی بادهم ۲۰ سم^۳

ئاماده کردن

ههرسى مادهکه دهکرتیه شوشهیهکی سپیهوه لهبهر تیشکی رۆژ دادهنریت بۆ ماوهی مانگیك لهو ماوهیدا بۆ چهند جارێك رادهوهشیریت . له دواى مانگهکه رۆنیک دهردهچیت که سهعات چیهکان بهکاری دین بۆ چهورکردنی سهعات .
۶۲ - نههیشتنی خهستی بوونهوهی ههلم لهسهر شوشه

گلسرین ۲۵ گم

سابوون ۵۰ گم

ئاو ۱۵۰ سم^۳

ئاماده کردن

سابوونهکه له ئاوی گهرمدا دهتوینرتهوه و گلسرینهکهی تیدهکرت ئنجا له شوشهکه دهدریت که نایهلی ههلم لهسهر ئهوه شوشهیه خهستی یتهوه .

۶۳ - لابهری شى تهرى

ئهم گیراوهیه بهکار دیت بۆ لابردهی شى تهرى ناو دیوار بهوهی جارێك بهم گیراوهیه دهشۆریت .

کلوریدی کالسیوم ۳ گم

ئاو ۷۰۰ سم^۳

وه جارى دووهم ئهم گیراوهیهی لی دهدریت

گىراۋەى سىلىكاتى سۇدېومى خەست 300سم^2
ئاۋى گەرم 300سم^2

ئەگەر شى تەرى مابو ئەوا ئەم كىدارە دووبارە دەكرىتەۋە
۶۴ - چۈن مېخەكەى قاچ لادەبرىت

گىراۋە (۶)
ترشى خەلىكى كلورى 33گم
كىرىتاتى مەگنىسىوم 50گم
ئاۋ 17سم^2

ئامادەكردن
ئاۋەكە گەرم دەكرىت و (كىرىتاتى مەگنىسىوم) كەى تىادە توئىرتەۋە ئىجا ترشى
كلورى بەكەى تىدەكرىت بەكار ھىئانەكەشى بەۋە دەيىت كە چەند جارىك دلوپىك دەخرىتە
سەر مېخەكەكە تا وردە وردە لادەچىت .

(۲) بە شىۋەى رەق
كرۇماتى پۇتاسىيوم 12گم
نتراتى زىو 10گم
نتراتى پۇتاسىيوم 25گم

ئامادەكردن
لەم مادانە لە شىۋە قەلەمىكى لى دروست دەكرىت ھەموو رۇژىك بەسەر مېخەكە كەدا
دەبرىت تا لى دەيىتەۋە ۋە دەيىت بە پارچە قوماشىكى تەنك بگىرىت چۈنكە سۈيىتەۋە
دەست دەسۈيىتى .

۶۵ - مادەيەك بۇ خۇپاراستن لە تىشكى بەھىز رۇژ

ترشى سىتارىك 20گم
كاربۇناتى سۇدېوم 3گم
چەۋرى پارافىن 3سم^2
كىن 5گم
كھولى پاك 20سم^2
ئاۋ 150سم^2
بۇن 2سم^2

ئامادەکردن

ھەموو ئەو مادانە تېكەل دەكرىت و دەخرىتە سدر ئاگر بۆ ماوۋەك بۆ ئەوۋى
بتونىزىتەوۋە ، بەمە رۇنىك دەردەچىت كە دەدرىت لەو شۆئانەى بەر تىشكى رۆژ دەكەوۋىت
بۆ ئەوۋى بە گەرمى رۆژەكە نە سوتىتەوۋە .

۶۶ - ھاراۋەى لىمۇنادا

ترشى تارتارىك (لىمۇن دووزى) ۲۹گم

ئاۋى تويىكىلى لىمۇ ۱گم

شەكر ۴۵گم

رەنگىكى زەرد ۵۰گم

ئامادەکردن

ھەموو مادەكان دەھاردىن و جوان تېكەل دەكرىن ، دەتوانرىت بەش بەش بكرىت و
ھەربەشى (۳۰گم) بىت و بكرىتە زەرفى تايەنىيەوۋە و ھەركاتىك وىسترا دەكرىتە (۵۰۰سم^۲)
ئاوۋە بەمە شەربەتتىكى تام خۇش دەردەچىت .

۶۷ - ھاراۋەى ھەوۋىنى نان (پىكن پاودەر)

سۆدەى نان ۳۲گم

ترشى تارتارىك (لىمۇن دوزى) ۳۰گم

نىشاستەى برنج ۶۰گم

ئامادەکردن

ھەموو مادەكان وردە كرىن و تېكەل دەكرىن چاك واىە رەنگىكى نى بكرىت
۶۸ - لوفى سويسرى

شەكرى سېى ۵۵۰گم

شەكرى كلۆكۆز ۲۵گم

جەلانىن (جەلى) ۱۲۰گم

ئاو ۱۵۰سم^۳

ترشى ستريك ۱۰گم

رۇنى لىمۇن ۱سم^۳

رەنگىك لە ئاودا بتونىتەوۋە ۱۰سم^۳

ئامادەکردن

لە پىشا جەلاتىنەكە دەكرىتە ئاۋەكەوۋە بۆ ئەوۋى تەواۋ بتونىتەوۋە ئىنجا شەكرەكە لەگەل

نیوهی کلوکوزه که و ئاره که له سه ر ئاگر گهرم ده کریت تاپلهی کولاندن وه هه موو ئه و مادانهی
 ماوه ده کریت ته و ئیکه لاوه وه له گهل ۱۲۰ سم^۲ له کهولی پاک ده کریت ته قالبه وه و ده خریت ته
 فرنه وه به پله یه کی گهرمی نرم بو ماوه یه که له دواى دهرهینانی له فرنه که دهرده هیتریت و
 ده کریت به پارچه پارچه ی بچوو که وه ، ده توانریت (رونی لیمو) که بگورین بو هه ر
 چه وری یه کی که به مه تامیکی که ی ده بیت .

۶۹ - چکلیت

(۱) یه کهم جوړ ۴ گم

رونی تارتر ۲ گم

ئاو ۱۳۰ سم^۲

شه کر ۳۶ گم

که ره ۵۵ گم

(۲) دووهم جار

کلوکوز ۴۵ گم

شه کر ۲۰۵ گم

رونی نیمو ۲ گم

که ره ۴۵ گم

رونی تارتر ۵۱ گم

ئاماده کردن

بو دروست کردنی جوړی یه کهم و دووهم هه موو ئه و مادانه گهرم ده کرین بیجگه له که ره که
 ئنجا له سه ر ئاگره که داده گیریت و تۆزه تۆزه که ره که ی نی ده کریت تا ته و او ئیکهل ده بیت
 ئنجا ده خریت ته وه سه ر ئاگره که تاوای لی دیت که ئه که ر تۆزیکى بکریت ته ئاو ئا و ره ق ده بیت
 ئنجا له سه ر ئاگره که داده گیریت و ده کریت به پارچه پارچه ی بچوو که وه .
 ۷۰ - ساس که له گهل خواردن داده نریت

خه رته له ۲۵ گم

کاری ۱۵ گم

ته مری هیند ۲۰ گم

سیو ۸۰ گم

شه کری خاوو (سوور) ۲۰ گم

زه نجه فیل ۵ گم

سیر ۵۲ گم
پیاز ۵ گم
خوی ۵ گم
ثالته ی رهش ۵۲ گم
سرکه ۱۰ شووشه

ناماده کردن

سپوه که پاک ده کریت و ناوکه که ی لی ده ردیت له گهل خورما که دا ده کریت ۵۰۰ سم^۲ له
سرکه و ده خرینه سهر ناگر تا ده کولیت ئنجا پیازه که و سیرکه به جنراوی له گهل هه موو ماده کافی
تردا ده کریته گیراوه که وه و ده کریته شووشه و که ناماده ده بییت بو به کار هیئان .

بہشتی سنی یہ م

لا بردنی پہ لہ لہ کہ

بەر لەوەی کە ئەم باسە روون بکەیتەوه چاک وایە ئاگاداری ئەم چەند خالانەى خواریوە
بکەین لە پێش لا بردنى لەکە لە لەش وەیا جل و بەرگ و .

١/ پى وىستە جوړى پەلەکە دیاری بکړت بۆ ئەوێ بزانریت چ مادەیهکی بۆ بەکار دیت .
٢/ چاک وایە بەزوترین کات هەول بدەین ئەو پەلەیهى مەبەستمانە لى بکړتەوه چونکە
تاپەلەکە تازهیت چاکتر لى دەیتەوه .

٣/ ئەگەر پەلەکە لەسەر قوماش بوو دەیت پارچە کاغەزىکی ووشک کەرەوه یان لۆکەى
بخړتە ژێر بە تايهتئ ئەگەر پەلەکە چەورى بوو پێش بە کارهينانى شلە لا بەرەکە .

٤/ ئەگەر قوماشەکە تەنک بوو ئەوا دەیت ئەو گىراوه لا بەرەکە زوړ روونیت بەلام بۆ چەند
جاریک دووبارە دەکړتەو بۆ ئەوێ قوماشەکە وەکو خوى مینەوه .

١) پەلەى مەرەکەب لا بردن

پەلەکە بە ئاو و سابوون دەشۆریت و ئەم گىراوهیهى لى دەدریت

ترشى سترىک ٥ راگم

گىراوهى بوراکسى خەست ٣ گم

١٠ اسم ٢

ئىجا بە ئاو سابوون شویتەکە جارىکى تر دەشۆریتەوه وە ئەگەر مابووى ئەم کارە دووبارە
دەکړتەوه تا هېچى نامییت ، وە بۆ لا بردنى پەلەى سەر تەختە وەیا چەرم لە پێشا پەلەکە بە
بەنزىن دەشۆریت بۆ ئەوێ ئەگەر چەورى پيوهيت لى يتهوه ئىجا گىراوهى ترشى سترىک
ى روونى گەرمى لى دەدریت وە ئەگەر شوینى پەلەکە ما ئەوا بە گىراوهى پىروکسىدى
هیدروجنى ئامونىيائى دەشۆریت و چەند تکهيهک ترشى کلورىکى روونى لى دەدریت و

نوڤى ئاۋدەكرىت بۇ ئەۋەى چى مادەى كىمىيى پۈەبە لى بىتەۋە .

۲) پەلەى ژەنگ لابرڧ

بۇ ژەنگ لابرڧ لەجل ۋەيا ھەرشىكى كە دەبىت نتراتى پۇتاسىۋى ترشى گەرم كراۋى (بەخەستى ۰.۵٪) لى بىدرىت ئىجا گىراۋى سركاتى سۇدىۋى (بەخەستى ۰.۵٪) لى دەدرىت ئىجا بە ئاۋ و سابوون دەشۇرىت .

۳) پەلەى يود لابرڧ

چاكتىن رىگە بۇ لابرڧنى يود ئەۋەبە كە گىراۋى ھەپۇ (سلفاتى سۇدىۋى) لى بىدرىت ۋەيا ئامۇنيا ئىجا بە ئاۋ و سابوون ئەۋ شۈىنە دەشۇرىت بەلام رىگەى يەكەم چاكتە .

۴) پەلەى نىكۇتىن لابرڧ

ئەگەر لەسەر جل ۋەيا لەسەر پەنجەى جگەرەكىش ئەم مادەى نىكۇتىنە ھەبوۋ بەم جورە لادەبرىت ، گىراۋى پەرمەنگەناتى پۇتاسىۋى بەخەستى ۰.۵٪ لى دەدرىت و ووشك دەكرىتەۋە ئىجا گىراۋى ھەپۇ بەخەستى ۰.۵٪ لى دەدرىت و بەجى دەھىلدرىت تاووشك دەبىتەۋە لە دۋاى ئەمە پارچە لۇكەبەك كە ترشى كلورىك رۋونى پۈەبىت پى دەسرىت لە پاش تۇزىك بە ئاۋ و سابوون دەشۇرىت بە تەۋاۋى ھەمۋى لى دەبىتەۋە .

۵) پەلەى نتراتى زىۋو لابرڧ

۱/ بە گىراۋى يۈدىدى پۇتاسىۋى (بەخەستى ۰.۱٪) دەشۇرىت ئىجا گىراۋى ھەپۇ (بەخەستى ۰.۱٪) لى دەدرىت و بە ئاۋ دەشۇرىت .

۲/ ۋەيا بە گىراۋى (سىتېدى پۇتاسىۋى) تەردەكرىت (بەخەستى ۰.۱٪) دۋاى ئەۋەى كە گىراۋەكەى پىشۋو ووشك دەبىتەۋە بە گىراۋى ھەپۇ (بەخەستى ۰.۱۰٪) لى دەدرىت ئىجا بە ئاۋ شۈىنەكەى دەشۇرىت .

۳/ ئەگەر لە سەر پىستبوۋ ئەم گىراۋەبەى لىدەدرىت

كلورىدى ژىبەيك ۲گم

كلورىدى ئەمۇنىۋم ۲گم

ئاۋ ۱۵سم^۳

ھەردۋو مادەكە لە ئاۋدا دەتۈرىتەۋەۋ لەپەلەكە دەدرىت

۶) پەلەى قىرۋ زفت لابرڧ

ئەگەر پەلەكە تازەبوۋ بە بەنرىن ۋەيا تەربەنتىن ۋەيا نەۋت لى دەدرىت و بە ئاۋى گەرم و سابوون دەشۇرىت ۋە ئەگەر كۇنبوۋ ئەۋا تۇزىك كەرەى لى دەدرىت ئىجا بە بەنرىن ۋەيا تەربەنتىنى لىدەدرىت و بە ئاۋى گەرم و سابوون دەشۇرىت .

(۷) پەلەلى ترشى لابرېن

ئەگەر پەلەكە كۆن يېت وەيا تازە يېت ئەوا بە گىراۋەى ئامۇنىي رۈۈن لى دەيىتەۋە و بە ئاۋ وسابۈۈن دەشۈر يېت ، بەلام ترشى نە تريك ئەگەر لەسەر شوئىك بوۋ بوۋ بە پەلە ئەگەر تازە بوۋ بە ھەمان رىگە لى دەيىتەۋە بەلام ئەگەر مادەى زورى بە سەردا رۈيشتبوۋ ئەوا لى نايىتەۋە چونكە كارلىك روودەدات لە نىۋان ترش ومادەكەدا .

(۸) پەلەلى تفت لابرېن

ئەو شوئىنەكە ئەو مادە تفتەى كەوتۈتە سەر لە پىشا تەر دەرگىت ئىنجا سىركە وەيا ترشى كلورىك رۈۈن لى دەدرىت بۇ ماۋەيكە ئىنجا بە ئاۋ دەشۈر يېت .

(۹) پەلەلى ئەكر فلاڧىن لابرېن

بە ترشى كلورىك رۈۈن لى دەيىتەۋە بە ئاۋ دەشۈر يېت بەلام ئەگەر لەسەر پىست بوۋ ئەوا بە سۈدەى كلورى (كلۆركە لە ھایدروكسىدى سۈدېوم دا توايىتەۋە) لى دەيىتەۋە .

(۱۰) پەلەلى خوين لابرېن

ئەگەر تازە بوۋ بە ئاۋى گەرم دەشۈر يېت و لى دەيىتەۋە و ئەگەر ماۋەى بە سەردا چۈۋوبوۋ ئەوا لە پىشا بە ئاۋى شلەتېن وسىركە تەردەگىت ئىنجا گىراۋەى كلورال ھىدراتى خەستى لى دەدرىت بەۋە لى دەيىتەۋە .

(۱۱) پەلەلى لىنجى چكلىت لابرېن

بەنزىن وەيا ئىتەر لى دەدرىت و بە ئاۋى گەم و سابۈۈن دەشۈر يېت ئىنجا گىراۋەى پىروكسىدى ھىدروچىنى كە تۈزىك ئامۇنىي تىدايىت لە شوئىنەكەى دەدرىت .

(۱۲) پەلەلى قاۋە لابرېن

لابردى پەلەلى قاۋە ۋەك لابرېن پەلەلى لىنجى چكلىت وايە كە لەسەرەۋە باسى كراۋە .

(۱۳) پەلەلى شەربەت لابرېن

لى بۈۈنەۋەى ئەم پەلەيە بە ھۆى تەركردى پەلەكە بە گىراۋەى سىركە وەيا لىمۈن دوزى بەخەستى ۱۰٪ ئىنجا گىراۋەى پىروكسىدى ھىدروچىنى لى دەدرىت و بە ئاۋ دەشۈر يېت وە ئەگەر مابۈۋى ئەوا ترشى كىرەتۈزى لى دەدرىت و پاش تۈزىك بە ئاۋ چاك دەشۈر يېت .

(۱۴) پەلەلى كلۆزفېل (رەنگى سەۋزى گىيا) لابرېن

پەلەلى كلۆرۋفېل سەۋزە شىتى پەلەكە بە كھول وەيا ئىتەر لى دەيىتەۋە وە ئەگەر چاك لى نەبوۋە ئەوا گىراۋەى تارتارىك وەيا پىروكسىدى ھىدروچىنى لى دەدرىت .

(۱۵) پەلەلى ماكروكروم لابرېن

ۋەك لىكردنەۋەى پەلەلى ئەكر فلاڧىن وايە

۱۶) پەلەي چوويت لابرڧن
ئەم پەلەيە بە ھۆي ھيدروكسیدی سۇڧيوم و پۇتاسیوم ی روون لی ی دەیتەوہ ئنجا بە ئاوی گەرم دەشۆریت .

۱۷) پەلەي گریس لی کردنەوہ
لە پېشا بە تەربەنتین ئنجا بە بەنزین یان ئېئەر لی دەدەریت و بە ئاوی گەرم و سابوون کە تۆزیک ئامۇنیای تېدايیت دەشۆریت وە ئەگەر قوماشیکی زۆر تەنک بوو ئەوا ھەویریک لە کاربونات ی مەگنېسیوم وئېئەری تی دەدەریت وە لەزیر پەلەکە پەرەيەکی وشک کەرەوہ دادەنریت بۆ ئەوہی ھەلی مۆت ئەم گېراوہيەش بە کار دیت بۆ لیکردنەوہی پەلەي گریس لە جل و قاپ و ھەرشتیکی تر .

بەنزین ۲۰سم^۳
بۆتیکي خوش ۱۰گم
بيکرومات ی پۇتاسیوم ۱گم
ترشی کبريتک ۱سم^۳
ئاو ۲۰سم^۳

ئامادەکردن

(بيکرومات ی پۇتاسیوم) ە کە لە ئاوەکەدا دەتۆنریتەوہ و (ترشی کبريتک) کە کەي تیدەکریت ئنجا بەنزین) ە کەي تی دەکریت و رادەوہ شېریت بۆ جەند جاریک لە ماوہی (۱۲) کاژیر دا وە بۆ جەند جاریک دووبارە بکرتەوہ . ئنجا بۆ نەکەي تی دەکریت دەکریتە شووشەوہ ئەم گېراوہيە بەکار دیت بۆ لی کردنەوہی پەلەي گریس و رۆن و شیر و بۆيەوہ ئەو شتانەي وەکو ئەوہن لە جل و بەرگ و پېست و قاپ و ھەر شتیکي کە .

۱۸) پەلەي رۆنی کیتول لابرڧن
بە سابوون و ئاوی گەرم دەشۆریت لی دەیتەوہ بەلام رۆنی ئەکیتۆل لەپېشا بە بەنزین دەشۆریت ئنجا بە سابوون و ئاوی گەرم .

۱۹) پەلەي بۆيە لابرڧن
تەربەنتین لە پېشا ئنجا بەنزین ی لیدەدریت و بەئاو سابوون کە ئامۇنیای تېدايیت دەشۆریت وە ئەگەر پارچە قوماشیکی زۆر تەنک بوو ئەوا گېراوہی کاربونات ی مەگنېسیوم وەيا ئېئەر وەيا بەنزین ی لیدەدریت وەيا ئەو گېراوہيەي لیدەدریت کە بۆ پەلەي گریس لابرڧن بەکار دیت .

۲۰) پەلەي وارنیش لابرڧن
پەلەي وارنیش لابرڧن وەك پەلەي بۆيە لابرڧن وایە کە لەسەرەوہ باسی کراوہ

(۲۱) پەلەلى مەسىلى شىن لابردن

(۱) بە ھۆى گىراۋەى سۆدەى كلورى يەۋە (Naocl) ۋە ئەگەر بە چا كى لى نەبۈۋە بە ترشى كلورىك ى روون تەردە كرېت ئىنجا بە گىراۋەى يەرمەنگەنانى پۇتاسىيۇم بە خەستى ۱٪ وتشى كېرىتۈز ۋەيا ترشى ئوكزالىك ى لىدەدرېت ۋ بە ئاۋ دەشۈرېت .

(۲) ۋە بۇ لابردنى مەسىلى شىن لەسەر قاپ وشوۋشە ئەۋا بە ھۆى ترشى نىرىكەۋە چونكە ترشەكە خىرا كاردەكاتە سەر قاپ ۋەيا شوشەكە .

(۲۲) پەلەلى بارود لابردن

پەلەلى بارود بە ھۆى ئەم گىراۋەى ۋە لىدەكرېتەۋە
يۈدىلى ئەمۈنيۇم ۵گم

ئاۋ ۱۵سم^۲

لە دۋاى بەكار ھېنانى ئەم گىراۋەى ئىنجا ترشى كلورىك ى روونى لىدەدرېت ئىنجا بە ئاۋى گەرم ۋ سابوون دەشۈرېت .

(۲۳) پەلەلى ئارەقى لەش لابردن

ئەگەر تازە بوۋ ئەۋا پىروكسىدى ھىدروچىن ۋەيا گىراۋەى بۇراكس ۱۰٪ ۋەيا گىراۋەى ھەپۋ ۵٪ ى لىدەدرېت ۋە ئەگەر پەلەكە كۆن بوۋ ئەۋا ئەم گىراۋەى لىدەدرېت

ئىشەر ۳سم^۲

ئامۇنيا ۱سم^۲

كھول ۳سم^۲

ھەموۋ ئەم مادانە تېكەل دەكرېن ۋ شۈينى پەلەكەى پى دەسپرىت .

(۲۴) پەلەلى مادەكانى ۋىنە شىتتەۋە

لى كىردنەۋەى ئەم پەلەىە گرانه بەلام ئەگەر گىراۋەى پىروكسىدى ھىدروچىن ى ئامۇنى لى بدرىت تۈزىك كالى دەكاتەۋە ۋەيا ئەم گىراۋەى لى بدرىت .

كېرىتېتى سۇديۇم ۵۰گم

ترشى سىرىك ۱گم

ئاۋ ۹۴سم^۲

ئامادەكردن

ترشەكە لە ئاۋەكەدا دەتۈنرېتەۋە ئىنجا (كېرىتېتى سۇديۇم) ەكەى تىدەكرېت ۋ دەتۈنرېتەۋە بەمە ئامادە دەبىت بۇ بەكار ھېنان .

۲۵) پەلەلى پۆرمە نىگەنات لابرېن

ترشى كلورىك ى روون وەيا ترشى ئوكزالىك بە خەستى ۱۰٪ وەيا ترشى كىرىتۈزى لىدەدرىت بەلەلى ى دەپتەو.

۲۶) پەلەلى ترشى بىرىك لابرېن

۱/ ئەگەر پەلەلى تازەبوو ھەيىرىكى لە كاربۇناتى مەگنىسىوم و ئاوپىك ھاتوۋە
۲/ وە ئەگەر پەلەلى لەسەر يىستبوو ئەوا بە گىراۋەلى ئامۇنىلى روون دەشۈرىت لە پاشان بە گىراۋەلى پىروكسىدى ھایدروچىن.

۳/ وە ئەگەر پەلەلى كۆن بوو ئەوا بۇ ماۋەلى دەقىقەلەك گىراۋەلى ەبرىتى گىلى وەكو ھىدروكسىدى پۇتاسىيوم كىرىتاۋى كە بەسەر كىرىتلى ھایدروچىن ى دا براپىت لىدەدرىت لە پاشا بە ئاۋى گەرمو سابوون دەشۈرىت.

۲۷) پەلەلى ترشى باپروكالىك لابرېن

ئەگەر پەلەلى تازەبوو گىراۋەلى كىرىتاتى خىدوۋزى گەرم بە خەستى ۱۰٪ ى لىدەدرىت تارەنگىكى شىنى تىر دروست دەكات ئىنجا شۈبەكە بە گىراۋەلى ئوكزالىك تەردەكرىت وە ئەگەر پەلەلى لەسەر يىست بوو بەم گىراۋەلى لىدەپتەو.

ترشى سىرىك ۱ گم

ئاو ۲۵ گم

كىرىتلى سۇدىوم ۴ گم

بەلام ئەگەر پەلەلى ماۋەلىكى زۆرى بەسەر دا روىشتبوو ئەوا لى ناپىتەو

۲۷) پەلەلى رەنگى رىزۋىن لابرېن

پەلەلى ئەم رەنگە بەھۋى ترشى سىرىك بە خەستى ۳٪ لى دەپتەو بەلام ئەگەر تازەبوو ئەوا بە ئىتەر وەيا كھول وەيا گلىسرىن لى دەپتەو.

۲۸) پەلەلى گۈزى لابرېن

پەلەلى گۈزى كە لەسەر يىست يىت بەھۋى گىراۋەلى كىرىتلى سۇدىوم بە خەستى ۵٪ لىدەكرىتەو بەھۋى لە شۈبەكە دەدرىت وازى لى دەپتەو ئىنجا ترشى كلورىكى روونى لىدەدرىت و بە ئاۋى پاك بەم سابوون دەشۈرىت.

۲۹) پەلەلى پىروتىناتى زىبو لابرېن

ئەگەر پەلەلى تازە بوو ئەوا بە ئاۋو سابوون لىدەكرىتەو بەلام ئەگەر پەلەلى كۆن بوو ئەوا بە گىراۋەلى ھەيۋى گەرم بە خەستى ۱۰٪ لىدەكرىتەو كە لەو شۈبەكە دەدرىت بۇ ماۋەلى

چارەكك پۈەى دەمىنپتەۋە ئنجا بە ئاۋى گەرم و سابوون دەشۋرېت لە دوايدا ھەر بە ئاۋ بە تەنبا دەشۋرېت .

(۳۰) پەل/ى سرکە لا بردن

گىراۋەى ئەمۇنيا ۱سم^۳

تەربەنتىن ۲سم^۳

سابوون ۱۶گم

ئاۋ ۱۰سم^۳

ئامادەکردن

ئەم گىراۋەى لى دەدرېت بۆ ماۋەيك دەمىنپتەۋە ئنجا بە ئاۋ و سابوون دەشۋرېت ، ئەم گىراۋەى بۆ لىكردنەۋەى پەلەى شەرايش بەكاردېت .

(۳۱) پەلەى مىز لا بردن

ئەگەر پەلەكە تازەبوۋ بە گىراۋەى ئامۇنيى روون لى دەكرېتەۋە بەلام ئەگەر پەلەكە كۆن بوۋ لى دەكرېتەۋە بە ھۆى شتەۋە بە مادەى كھول چەند جارېك ئنجا ترشى كلورىكى روونى لى دەدرېت و بە ئاۋى گەرم دەشۋرېت ۋەبۆ لا بردنى رەنگەكەى پىروكسىدى ھايدروچىنى لى دەدرېت .

(۳۲) پەلەى شەراب لا بردن

پەلەكە تەردەكرېت بە سرکە بەخەستى ۱۰٪ ۋەيا بەگىراۋەى لىموندوزى روون ئنجا چەند جارېك بە پىروكسىدى ھايدروچىن دەسرېت ۋە ئەگەر ھەر مابوۋى ئەۋا گىراۋەى ئامۇنيى لى دەدرېت و بە ئاۋى گەرم دەشۋرېت .

(۳۳) پەلەى قەلەمى، كۆپيا لا بردن

لە پېشا پەلەكە تەردەكرېت ئنجا سوتوۋىكى پاكى دەكرېتە سەر ۋەك سوتوۋى جگەرە ۋازى لى دەھىترېت تا ۋوسك دەيىتەۋە بە ئاۋ دەشۋرېت ۋە ئەگەر لى نەبوۋەۋە چەند جارېك ئەم كارە دووبارە دەكرېتەۋە .

(۳۴) پەلە لىكەرەۋەى ھەمە جۆر

ئېشەر ۱۲۰سم^۳

گىراۋەى ئامۇنيى خەست ۱۲۰سم^۳

تەربەنتىن ۱۲۰سم^۳

سابوون ۱گم

گىراۋەى ئامۇنىي خەست ۵۰سم^۲

كاربوناتى پۇتاسىيۇم ۲۰غم

ئاو ۱۵۰سم^۲

ئامادەكردن

ھەموو ئەم مادانە تېكەل دىكرىن و پەلەكەى پى دەسرىت بە كاردىت بۇ لى كىردنەۋەى پەلە
لەسەر پىست وەيا جل وەيا ھەر شتىكى كە .

تى يىنى -

زۆر لە پەلەى مەرەكەب و چاۋ قاۋەو غەنبەو گەلى شتى كە دەتوانرىت بە مادەى (برمۇل)
لى بىكرىتەۋە بەۋەى تۆزىك ئاۋ گەرم دىكرىت و (برمۇل) ەكەى تى دەكرىت (تۆزىكى زۆر
كەم) پەلەكەى تى ھەلدەكىشرىت پاش تۆزىك دىروات ئىجا بە ئاۋو سابوون چاك
دەشورىت بۇ چەند جارىك بۇ ئەۋەى مادەى برمۇل ەكەى لى يىتەۋە چۈنكە مادەى برمۇل
زەھرە دەيىت زوربە وريايى بەكار بىئىرىت .

داری که بیایای بر کان که بیخیزوی سحر بیایا ده درین

به شی هزارم

١/ ئاۋ گىردەگىرىت ؟

ئەگەر تۆزىك پۇتاسى بىچوك (بە قەبارەى دەنگە بىرئىك) لەگەل ۵سم^۳ بەنزىن وەيا ئىشەر بىكرىتە بەرداخىكى پىر لە ئاۋ ئەوا لە ئاۋەكەۋە ئاگرىك دروست دەيىت وەك ئەۋە واىە كە ئاۋەكە بىستوۋىت ،

ۋەراسى ئەمەش ئەۋەيە كە پۇتاسىۋەكە كارلىكەرىكى. توندى ھەيە لەگەل ئاۋەكەدا كەلە ئەنجامدا ھايدىرۋىچىن دروست دەيىت كە زۆر بە ئوۋندى دەسۋىت لەگەل خۇى بەنزىن وەيا ئىشەرەكە دەسۋىت .

۲/ سەھۇل دەسۋىت ؟؟

ئەگەر پارچە سەھۇلىكى تۆزىك گەۋرە بېرىت ۋ ھارۋەى كالىسىۋى يىابىكرىت لە دۋاى چارەكە دەقىقەيەك بە دەنگە شقارتەيەك دابگىرسىزىت دەيىت كە سەھۇلەكە دەسۋىت كە ئەۋەش لە ۋەۋەيە كە (كارىيدى كالىسىۋم) ە كە لەگەل ئاۋى سەھۇلەكە كارلى دەكات گازى ئەستىلەن دەرەكات كە ئەم گازە دەسۋىت .

۳/ نوۋسىن ۋ كوۋاندەنەۋى

ئەگەر ھەر نوۋسىنك بەم گىراۋەيەى خوارۋە بنوۋسىت لەپاش ماۋەيەكى كەم بەھۋى ئوكسىجىنى ھەۋاۋە نامىنى كە ئەمەش گىراۋەكەيە

سلفۇسيانىدى پۇتاسىۋم ۵گم

ترشى كلورىك ۱سم^۳

ئاۋ ۷۵سم^۳

۴/ روۋناكى بەكى جوان

ئەگەر فسفۇرى سېي لە رۇنى زەيتوۋن دا بتۈنرەتەۋە بە ھۋى گەرم كىرەنەۋە ئىنجا لە دەم ۋ چاۋ بىدرىت لە شۋىنى تارىكدا ۋەكو روۋناكى دەرەكەۋىت ، كە زۆر جار ئەمە لە ئاھەنگەكاندا ۋەك يارىيەك بۇ خوشى پىشان دەدرىت دەيىت ئەمەش بزانىن مادەى فسفۇرەكە زەھرە نايىت زۆرى لى بىدرىت .

۵/ ئاگر دەخورىت ؟

ئەگەر لە قاپىك دا تۆزىك شەربەقى مېۋى تى بىكرىت لەگەل ۵سم^۳ كھولى ئەئىلى (نېوخەست) ئىنجا بە شقارتە دابگىرسىزىت ۋە ئەگەر بخورىتەۋە ھىچ زىيانىك ناگەيەئىت بە مەرجىك نەگاتە ئەۋەى مېۋەكە گەرم بىت .

٦/ به فوو روژنامه يهك ده سوتيرت ؟ !

كلوراتى پوتاسيوم ١گم

شهكر ٢گم

ئەم دوو مادەيە چاك تېكەل دەكرىت و لەسەر سىنى يەك دادەنرىت و جەند دلۆپىك لە ترشى كىرىتىكى خەست دادەنرىت ئەگەر به فوو تېكەلە لە ترشەكە نزيك بكرىتەوه به فوو ئەوا گرەگرىت خو ئەگەر روژنامە يەك لە نزيكەوه دانرىت ئەوا ئەويش گرەگرىت وەك ئەوه ديارە كە به فوو فوو كەوه روژنامەكە گرى گرتوو .

٧/ به فوو نووسين

ئەگەر لەسەر پەرەيەكى سىي بە گىراوهى فينول فئالين نووسىنىك بنووسين وە دەستە سىرىكى تەركراو بە گىراوهى ئامۇنای لى نزيك بكرىتەوه ئەوا نووسىنەكە بە رەنگى سوور لەسەر پەرەكە ديارى دەدات .

٨/ دەست سووتان

ئەگەر تۆزىك ئېشەر بکەينه سەر دەستمان و بە زووى دەنكى شقارتەى داگىر ساوى لى نزيك بکەينهوه دەيىزىت كە دەستەكە گر دەگرىت بە ئى ئەوهى ھەست بە ئازار بكرىت ئەوش لەبەر ئەمەيە كەپلەى داگىرساندى ئېشەر نزمە وە دەيىت ئەو گرە ماوهيەكى زور نەخايەتى .

٩/ بە سەھۆل جگەرە داگىرسان

ئەگەر لە جگەرە يەكدا تۆزىك لە توتەكەى برىزىت وە پارچەيەكى زور بچووك پوتاسيومى تيا دانرىت ئنجا توتە رژاوەكەى تى بكرىتەوه ئەگەر لە پارچە سەھۆلىك نزيك بكرىتەوه ئەوا دادەگىرسىت بە ھوى كاريگەرى (پوتاسيوم) ە كە لە گەل سەھۆلەكەدا .

١٠/ وىنەى گياندارىك لە ئاگر

ئەگەر وىنەى گياندارىك وەيا بالندەيەك لەسەر پەرەيەك وىنە بکىشرىت وە ئەو وىنەيە گىراوهى پوتاسيومى لى بدرىت بۆ دوو سى جار و ووشك بكرىتەوه وە ئەگەر گرىك لى نزيك بكرىتەوه ئەوا زور بەخىراى وىنەكە دەسوتىت بە ئى ئەوهى ئەو شۆئانەى كە (نتراتى پوتاسيوم) كەى پىوھى يە بسووتىت .

١١/ رەنگ كرىدىكى سىحرى

ئەگەر پارچە قوماشىك لە گىراوهى سياناتى ئەمۆنيوم روون ھەلکىشرىت وە پارچە قوماشىكى كە لە گىراوهى ئاسنۆزى روون ھەلکىشرىت و ھەردووکیان ووشك بكرىتەوه رەنگەکانيان وەكو خوى دەمىتتەوه بە ئى گۆران بەلام ئەگەر ئەم دوو پارچە قوماشە لە گىراوهى كلورىدى ئاسن ھەلکىشرىت ئەوا يەکیکیان بەشىن و ئەوهى كەيان بە سوور رەنگ دەبن .

۱۲/ به ئاگر نەسووتان

ئەگەر پارچە قوماشېكى تۈزى شى دار لە ئېشەر ھەلگېشراپت و نزنك گرى ئاگر نك بكرتەو ە دەبىزىت قوماشەكە ناسووتىت بە مەرجىك ئاگرەكە زۆر بەردەوام نەبىت چونكە ئەگەر زۆر بەردەوام بىت قوماشەكە گەرم دەبىت و دەسووتىت .

۱۳/ خوئىندە ۋە يەككى سەير

ئەگەر لە سەر پارچە پەرەيەك شت بنوسىن بە مەرجى پەرەكە نەنوشتابەو ە و بخرتە ناو زەرفىكەو ە ۋە ئەگەر زەرفەكە بە ئېشەر بىسپىت نووسىنەكە دەردەكەوكت بە جۆرنك دەتوانىت بخرىتەو ە ، بەلام لە دواى ماو يەككى كەم ئېشەرەكە دەبى بە ھەلم ئىتر نووسىنەكە ناپىزىت ۋە ئەگەر بىدرىتە دەست يەككىكە كە ناتوانىت بىخوئىتەو ە .

۱۴/ رۆژنامە سىحرى كە ئاگرناى سوئىت

ئەگەر رۆژنامەيەك ئەو گىراو يەبى لە خوارەو ە ديارى كراو ە لە شوئىكى بىدرىت و ووشك بكرتەو ە ۋە ئەگەر ئەو بەشەي كە گىراو كەبى لى دراو ە بخرتە سەر ئاگر نا سووتىت بەلام ئەگەر بىدرىتە دەست مرقىكى كە كە ئەو شوئە نازانىت كە گىراو كەبى لى دراو ە دەسووتىت

بۆراكس ۱۰گم

ترشى بۆرىك ۸گم

ئاو ۵۰سم^۲

۱۵/ گرى رەنگاورەنگ

ئەگەر چوار قاب بېزىت يەككىيان ۱گم كلورىدى مس و دوو ەم ۱گم كلورىدى ستروئىتوم و سى يەمىان ۱گم كلورىدى پۇتاسىيۇم و چوارەمىان ۱گم خو پى چىشت تى بكرىت و لەسەر ھەرقاينك پارچە لۆكەيەككى لە كھول ھەلگېشراو دابىزىت و گرى تى پەر بىدرىت دەبىزىت ھەريەك لە گرەكان رەنگىك دەنوئىن يەكەمىان سەوزە و دوو ەمىان سوورەو سى يەمىان بە نەوشەبى يەو چوارەمىان زەردە .

۱۶/ مۆم بە ئاو داگىرسان

ئەگەر پارچەيەككى زۆر بچووك لە فوسفور لە دىوارى قاينك دابىزىت و بىكرىت لە ئاو بە مەرجىك زۆر نزنك بىت لەرووى ئاوەكەو ە ، سەرى مۆمىك بىكرىت بە ئاوەكەدا بە جۆرنك فسفۇرەكە لەگەل خوى بىيىت ئەوا دادەگىرسيىت بە ھوى نووساندنى فسفۇرەكە بە فتىلەى مۆمەكەو ە .

۱۷/ دوو که لی شهر

ئەگەر دووشوشە بېئىزىت يەككىيان ترشى كلورىك و دوويمان گىراوہى ئامۇنباى خەستى تىابىت بە بۆرى يەك بەيەك بگەبەنرىت و فووبىكرىت يەناو شووشەي يەكەمدا ھەواكەي دەچىتە ناو شووشەي دووہمەوہ لەگەلبا (كلورىدى ھایدروجن) ەكە دەبات كە لەگەل گازى ئامۇنباكەدا دەردەچىت بە شىوہى دووكلەئىكى چركە ھەموو دەورو پشەكە دەگرىتەوہ

۱۸/ گىراوہ يەككى سەبر

ئەگەر لە شووشەيەكدا ھەندى كلورىدى كۆبلىت دانرىت دەبىزىت رەنگەكەي مەيلەو سوورە بە ساردى بەلام بە گەرم كردن رەنگى دەگورىت بۆشىنى كال

۱۹/ نووسىن بە ھوى گەرم كرىدەوہ

ھەندى گىراوہ ھەيە رەنگيان نى بە دەتوانرىت لە سەر پەرەيەككى سىپى پى بنووسرىت بە ھوى گەمپەوہ دەتوانرىت ئەو نووسىنە دەرخرىت وە رەنگەكەشيان بە گۆپرەي جۆرى گىراوہكەوہيە وەك ئەمانەي لە خوارەوہ باس كراوہ

(۱) رەنگى رەش

ئەگەر بەگىراوہى ترشى كبرىتىكى روون لەسەر پەرەيەك بنووسرىت بە ھوى گەرم كرىدەككى كەم نووسىنەكە دەردەكەوئىت بەرەنگى رەش .

(۲) رەنگى شىن

ئەگەر بە گىراوہى كلورىدى كۆبلىت نووسىنىك لەسەر پەرەيەك بنووسرىت ئەگەر فووى لى بگرىت نووسىنەكە وون دەيىت .

(۳) زەنگى سەوز

ئەگەر بەم گىراوہيە

كلورىدى نىكل ۱گم

كلورىدى كۆبلىت ۱گم

ئاو ۱۰۰سم^۲

نووسىنىك بنووسرىت بەگەرم كردن رەنگى نووسىنەكە سەوز دەيىت بەلام ئەگەر سارد بگرىتەوہ بە ھوى راوہشاندىنەوہ وەيا بە فووكردن ئەوا نووسىنەكە ديار نامىيىت .

۲۰/ ئاگرى رەنگاۋ رەنگ

ھەر يەك لەم تىكەلا وانەي خوارەوہ بسوتىيىت گرى رەنگاۋ رەنگى جياۋاز دروست دەكات وەك ئەمانەي خوارەوہ .

(۱) ئاگرى شىن

ۋەنگى مىس ۲ گىم

كېرىت ۴ گىم

كلوراتى پۇتاسىيۇم ۶ گىم

نتراتى پۇتاسىيۇم ۸ گىم

(۲) ئاگرى سەوز

كېرىتلى ئەنتىمۇنى رەش ۱ گىم

كېرىت ۲ گىم

كلوراتى پۇتاسىيۇم ۱ تا ۲ گىم

ئەمانە تېكەل دەكرىت و دەدرىت لە لۆكەيەكى ئىسپىرئوۋاى يەۋە و ئەستوۋىترىت كەرەنگى
ئاگرەكەى سەوزە .

(۳) ئاگرى سوور

خەلوز ۲ گىم

كېرىت ۲ گىم

كلوراتى پۇتاسىيۇم ۲ گىم

نتراتى سترونىتوم ۸ گىم

(۴) ئاگرى زەرد

نتراتى سۇدىوم ۸ گىم

كلوراتى پۇتاسىيۇم ۲ گىم

كېرىت ۳ گىم

(۵) ئاگرى سېى

كېرىتلى ئەنتىمۇنى رەش ۱ گىم

ئۆكسىدى كالىيۇم ۲ تا ۱ گىم

كېرىت ۷ تا ۲ گىم

نتراتى پۇتاسىيۇم ۹ گىم

(۶) ئاگرى مۆر

خەلۈوز ۱ گم

كېرىت ۲ گم

كاربوناتى كالىسىوم ۲ گم

كلوراتى پۇتاسىيوم ۳ گم

نتراتى پۇتاسىيوم ۳ گم

تىيىنى /

ئەگەر ئەۋىتىكە لاۋانەى لە سەرەۋە باسى كراۋە تۇزىك سىرىش و و ئاۋى تىكەل بىكرىت و لە
پارچە دارىك بدرىت دانرىت تاۋو شك دەيىتەۋە كە سووتا ئەۋ رەنگە دەدات و پىرىشكى
دەيىتەۋە .

- درهختی کیمیایی -

(۱) ئەگەر ۱۲ گم لە خەلاتی قورقوشم ۱۰۰ سم^۳ ئاودا بتوینژتەوه و گیراوه که بکریته شوشە یەکی لولەکی درێژەوه و شریتیك لە خارسینی پیوه بکریت بۆ ماوهی رۆژێك دابنریت دەیینریت شریته (خارسین) ه که بووه درهختیکی جوانی سەر سور هینەر لە قورقوشم (۲) وینەى درهختی زیوی

ئەگەر شوشە یەك بهینریت که ناوه راستی بنکه کهی چال بیت وه ۱۰ سم^۳ لە گیراوهی نتراتی زیوی تی بکریت ئنجا چەند دلۆپێك لە ترشی نتریک و ۷۰ سم^۳ لە ئاو لەگەڵ یەك دلۆپ لە جیوه بکریته قاپیکهوه بۆ ماوهی چەند کازیرێك دەیینریت چەند درهختیکی زیوی جوان دەردەچیت .

(۳) وینەى درهختی دەشتی

ئەگەر ۵۷ گم سلیکاتی سۆدیوم لە پەرداخێك ئاودا بتوینژتەوه ئنجا چەند دەنکیك لەم مادانەى تی بکریت

کبریتاتى مس ۶ بەش
کلوریدی ئاسنۆز ۱ بەش
کلوریدی کۆبێت ۱ بەش
کبریتاتى مەنگەنیز ۶ بەش
کبریتاتى کالسیوم ۴ بەش
ئاو ۱ بەش

لەمانە هەوێریك دروست دەکریت ئنجا کونیکی زۆر بچووکی تی دەکریت و دەخریتە ئاو پیاڵە یەکهوه لەپاش رۆژێك زۆر جۆره درهختی شیوه دەشتی جوان جوانی لی دروست دەبیت .

(۴) وینەى درهختیک لە قەسدیر

ئەگەر لە شوشە یەکی لووکه کیدا ۵ سم^۳ لە کلوریدی قەسدیری تجاری روون دابنریت لەگەڵ ۲۰۰ سم^۳ ئاو و شریتیکی خارسینی هەلواسریت لە ماوهی رۆژێکدا دەیینریت درهختیکی زۆر جوان دروست دەبیت لە مادەى قەسدیره که .

تەواو بوو

پښت

۳

پښه کی

به شت يک ۲ - کارا شت

۴

له ليرين کرم رونی سمر

۵

رونی قزول کردن

۵

رونی دهمو چاو

۶

کرنی دهمو چاوی برونک دسپاوا

۶

ناوی کزلوتیا

۶

کزلوتیای ریش تاشین

۷

بویه نی نونک

۷

لامری بویه نی نونک

۸

بویه لیرو

۸

بویه برونک ریش کردن

۸

رونی برزانگ

۹

گیراوه بیک برونک لایردن

۹

گیراوه بیک برونک لایردن مووی سمر

۱۰

گیراوه بیک برونک سمر نونکون

۱۰

قوی سمر رهننگ کردن

۱۱

مووی کمرهوه

۱۱

شامبو سابونی شل

۱۲

بژده برونک و گوره

۱۲

زاسی ریش تاشین

۱۲

همویری دان شتن

۱۳

برونک دان شتن

۱۳

شله برونک پاکردنوهی دان

۱۴

برونک ی جگوره لایردن

۱۴

دهرمان برونک زور عارهق نکردنوه

۱۵

ماده بیک برونک پارساښتی پنی له پنی و زور عارهق نکړدنه

۱۶

به شت دهوه ۳ - کیمای پښیست

۱۷

رهنګی پیلو (بوياخ)

۱۷

رونی پیلو (بوشموق هله پتان)

۱۷

رونی شموق هله پتان برونک زینی نوسپ

۱۷

سابوونی رهق

۱۸

سابوونی ترو (نرم)

۱۹

سابوون برونک شتی سګ

۱۹

سابوونی هاراو

۲۰

سابوون برونک لایردن پله

۲۰

پاکردنوهی جل

۲۰

پاکردنوهی شووشه

نونومیل پاکردنوه (شموق هله پتان)

شموق هله پتانری نامیره کانزای پیکان

هاراو بوشتی جل و وېرګی تاور

وارنیش (بویه ریش)

جلا تین برونک سمر شووشه

جوره کانی دروست کردن کتیره

کتیره رهنګ کراو برونک

ميو برونک همیکل (انتقال) دروست کردن

لم رهنګ کردن

مروکب

قلمی نووسنی لسمر شووشه

ماده بیک برونک لایردن مېشورومګز

ماده بیک برونک لایردن مګز روهی

ماده بیک برونک لایردن مګز زبانه بخش

مګز رهو - طارد العوض

ماده بیک برونک لایردن مشک و جرج

گیراوه پاتری

دروست کردن ی پاتری ووشک

ناګر گزوانلنوه

دزی ناګرګزین

بزیز داپوشن (زیرکفت)

بزیز داپوشن (زیرکفت)

رونی سمعات

نمېشتی خمس برونکوهی هلم لسمر شووشه

لابری شتی تری

چون مېشکه قاج لایردن

ماده بیک برونک خواراستن له پېشکی بهیز روژ

هاراوه یژنادا

هاراوه هموینی نان (پیکان پادوه)

لوقی سویسری

چکیت

ساس که لنگل خواردن داده نرت

به شت دهوه ۳ - لایردنوه پنه

پلهی مروکب لایردن

پلهی رهنګ لایردن

پلهی بود لایردن

پلهی بیکزین لایردن

پلهی نراتی زیو لایردن

پلهی قیو زفت لایردن

پلهی توشی لایردن

پلهی نفت لایردن

پلهی نکر فلا تین لایردن

پلهی خوین لایردن

پلهی لېنجی چکیت لایردن

- ۴۱ پهلای قاوه لابرډن
 ۴۱ پهلای شمربت لابرډن
 ۴۹ پهلای کلزفیل (رهنگی سموزی گيا) لابرډن
 ۴۹ پهلای ماکوژکرم لابرډن
 ۴۵ پهلای چوبت لابرډن
 ۴۵ پهلای گریس لی کردنوه
 ۴۵ پهلای رونی کیتول لابرډن
 ۴۵ پهلای بویه لابرډن
 ۴۵ پهلای وارنیش لابرډن
 ۴۶ پهلای مسیلی شین لابرډن
 ۴۶ پهلای بارود لابرډن
 ۴۶ پهلای تارهقی لمش لابرډن
 ۴۶ پهلای ماده کانی وینه شتونه
 ۴۷ پهلای پورمه ننگنات لابرډن
 ۴۷ پهلای ترشی بکریک لابرډن
 ۴۷ پهلای ترشی بایروکالیک لابرډن
 ۴۷ پهلای رهنگی ریزوسین لابرډن
 ۴۷ پهلای گنیز لابرډن
 ۴۷ پهلای پروتیناتی زیو لابرډن
 ۴۸ پهلای سرکه لابرډن
 ۴۸ پهلای میز لابرډن
 ۴۸ پهلای شمراپ لابرډن
 ۴۸ پهلای قهلمی کزیا لابرډن
 ۴۸ پهلای لیکرمنوهی همه جز

به شوه جوار ۳۰۰ شوه وارید

۵۰. کیمادایاندی به شتونه کیمای

بیشان ددرین

- ۵۰ ناو گرده گریت ؟
 ۵۱ سهول دهسوتیت ؟؟
 ۵۱ نووسین و کوژاندنوهی
 ۵۱ رووناکی بهکی جوان
 ۵۱ ناگر دهسوتیت ؟
 ۵۲ بهفرو رزنامه بک دهسوتیت ؟ !
 ۵۲ بهفرو نووسین
 ۵۲ دهست سوونان
 ۵۲ به سهول جگمه داگیرسان
 ۵۲ وینه گیانداریک له ناگر
 ۵۲ رهنگ کدینکی سبیری
 ۵۲ به ناگر نمسوونان
 ۵۲ خوتنده وهکی سبیر
 ۵۲ رزنامهی سبیری که ناگرناي سوتیت
 ۵۲ گری رهنگاورهنگ
 ۵۲ مزم به ناو داگیرسان
 ۵۴ دوو کهلی شعر
 ۵۴ گراووهکی سبیر
 ۵۴ نووسین به هوی گهرم کردنوه
 ۵۴ ناگری رهنگاورهنگ

کتابخانه

نام خانوادگی: نیشتیجا دا ژبا، ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲
سال: ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲

نام خانوادگی: نیشتیجا دا ژبا، ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲